

Ceny prenumeraty:

we Lwowie

bez doręczenia do domu
miesięcznie . . . . M 54.000
z dostawą do domu M 58.000

Na prowincji

z przesyłką pocztową M 58.000
za granicą . . . . M 70.000

**Numer pojedynczy we
Lwowie i na prowincji**

2.000 Mk

wychodzi codziennie rano

Ceny ogłoszeń:

Za 1 wiersz milimetry: w zwykłych ogłoszeniach 600 M., w nadziejaniach i nekrologii 1300 M., w kronice, repertuar i dział gospodarczy 3100 M., po kronice 2400 M., pod nagłówkami: na pierwszej stronie 4500 M., paski na kolumnach tekstowych 3000 M. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach 50 M., dla poszukujących pracy 300 M. Cała strona w zwykłych ogłoszeniach 1.500.000 M. Cała str. w części tekstowej 3.400.000 M. Cała str. pierwsza pod nagł. 5.000.000 M. Z zastrzeżeniem miejsc 25% o 50 prc. drożej.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Listy w sprawach przedpłaty i odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacje uprasza się nadsyłać pod adresem Administracji Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla telegr.: Słowo Polskie, Lwów, — Tel. 27. — № Konta w P. K. O. 150.660. Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Lwów, ulica Zimorowicza 11—15.

Wydawca: Inż. Władysław Kucharski.

Redaktor naczelny Dr. Stanisław Grabski.

Polska a kryzys niemiecki.

—0—

Przeżywany dziś w Polsce kryzys finansowy, odbywa się w promieniu tych destrukcyjnych sił, które ogniskując się w Niemczech, doprowadziły tam do zupełnego bankructwa struktury finansowej. Tej zależności nie chce widzieć nasza opozycja i skrajnie lewicowa publicystyka i naszą sytuację finansową ocenia tak, jakby kryzys finansowy w Polsce był odgradzonym od świata zewnętrznego i zależnym tylko od rodzimych przyczyn zjawiskiem.

Wojna Niemiec z Traktatem Wersalskim i jej obecne pozycje w Z. Ruhry odgrywają rolę czynnika destrukcyjnego w świecie finansowym. Wojna każda czy to na polach bitew krwawych, czy w sferze gry gospodarczej oddziaływać musi ujemnie na życie gospodarcze i polityczne państw bezpośrednio w niej zaangażowanych ale również sąsiadów, jakim w tym wypadku jest granicząca z Niemcami na zachodzie i północy Polska.

Jeżeli uzna się zgodnie z rzeczywistością tę wybitną przyczynę kryzysu finansowego w Polsce, działająca od zewnątrz, trudno nie skonstatować, że rząd polskiej większości potrafił w dużej mierze zwiększyć odporność polskiego świata gospodarczego wobec zgnubnych wpływów katastrofy niemieckiej. Gdy za rządów gen. Sikorskiego marka polska spadała prawie równomiernie z marką niemiecką, w przeciągu 2 1/2 miesięcy rząd polskiej większości wartość marki niemieckiej spadła przeszło stokrotnie, a polskiej tylko pięciokrotnie.

Przez długi czas rządów lewicy rozwój naszych stosunków wewnętrznych wogóle uzależniony był od Niemiec a społeczeństwo przyzwyczało się oceniać swą sytuację według barometra niemieckiego. Gdy jednak bieg wypadków na terenie niemiecko-francuskich zmagani zbliża Niemcy nad przepaść katastrofy, a równocześnie w Polsce za rządów polskiej większości dokonano się niezależnie od tego prądu, jaki Rzeszę niemiecką porywa w otchłań, czas wreszcie otrzeźwieć i pozbyć się złudzeń optycznych.

Napięcia nerwowe, z jakim w Polsce śledzi się bieg wypadków w Niemczech, jest zrozumiałe, ale nie w tym znaczeniu, jak je rozumie polska opozycja, przeciw rządowi. Dla Polski ruina Niemiec oznacza nie stratę ale zysk polityczny. Dlatego śledząc bieg wypadków w Niemczech, społeczeństwo polskie nienajmniej uwagę musi zwracać na wewnętrzna przeciw państwu dywersję, która spieszy świadomie czy nieświadomie na pomoc Niemcom.

W ważnej chwili dziejowej Polska musi się skonsolidować, ażeby nie uleść zarazie idącej od niemieckiego rozstroju, a równocześnie wszystkie z katastrofy niemieckiej wyciągnąć dla siebie korzyści, których wielkość zależy od naszej siły wytrwania i cierpliwości, a z drugiej strony od rozmiarów katastrofy niemieckiej.

Do rewolucji w Niemczech nie dojdzie, bo takiego ryzyka naród niemiecki nie podejmie. Na trzeźwo odmierzo na metą ostatniego wzburzenia rewolu-

III. TARGI WSCHODNIE.

Wielka licytacja Publiczna przedmiotów wartości artystycznej (kosztowności, obrazy, dywany oraz antyki wszelkiego rodzaju) odbywać się będzie w czasie **III. Targów Wschodnich we Lwowie w lokalu firmy „Magazyn Uniwersalny“ Pl. Bernardyński 2.** Wszelkie powyższe wymienione przedmioty przyjmuje celem sprzedaży licytacyjnej powyższa firma do dnia 1 września 1923. Asekuracja do pełnej wartości — forma je ustne i pisemne Magazyn Uniwersalny.

Punkt zwrotny w dziejach Ententy.

W Anglii zwyciężył kierunek germanofilski.

Paryż. (Tel. wł.) 13 sierpnia Na podstawie głosów niedzielnej prasy angielskiej można twierdzić, że nota angielska stanowi punkt zwrotny w dziejach ententy. Zapatrywania prawego skrzydła konserwatystów angielskich poniosły porażkę na rzecz kierunku, reprezentowanego przez Baldwinia i Curzona.

Według dziennika „Observer“ Anglia nie może robić więcej koncesyj na rzecz Francji i oczekuje ustępstw ze strony Poincaré'go, jednakże ustępstwa te są mało prawdopodobne wobec osta-

tnei mowy Poincaré'go, który oświadczył że Francja nie opuści Z. Ruhry, dopóki nie uzyska odszkodowań.

London. (PAT.) „Daily Mail“ omawiając notę angielską, pisze, że jeżeli gabinet angielski uważał za wskazane podnieść sprawę nielegalności okupacji francuskiej, powinien to być uczynić dawniej, a nie obecnie. Nota Bonar Law'a opracowana po konferencji paryskiej, bynajmniej nie dawała do zrozumienia, że wkroczenie Francji do Z. Ruhry było akcją nielegalną. Dziś Francja jest już w toku swej akcji

Opinia angielska oburzona stanowiskiem Baldwinia.

Paryż. (PAT.) Cała niemal prasa potępia jednomyślnie ostatnią notę angielską. Jedynie „Ere Nouv. He“ zaleca bezpośrednie rokowania z Stresemannem, nawet przed zaniechaniem biernego oporu przez Niemcy.

L'Oeuvre protestuje przeciw stanowisku Baldwinia, który interesy kapitalistów angielskich stawia ponad ofiarą pomiesionemi przez Francję i Belgię. „Matin“ określa notę jako szczyt

perfidji i sprzeczności, które zważają się nawzajem. Anglia ulega temu samemu zaśłapieniu w ocenie wypadków, przy jakim upierają się Niemcy od początku. „Echo de Paris“ zgadza się z pismami angielskimi, które notę uważają za punkt zwrotny w dotychczasowej polityce. Dziennik zarzuca, że Anglia porzucając obecne stanowisko, wraca do dawnej polityki z przed 20 laty.

Dymisja gabinetu dra Cuno.

Nowym kanclerzem dr. Sfrseman.

Gdańsk. (AW.) Nadzwyczajny dodatek do „Danz. Volksztg.“ donosi z Berlina pod datą 12 b.m.: Gabinet dra Cuno zgłosił dymisję, która nastąpi dopiero po utworzeniu nowego rządu. Stronnictwa parlamentarne rozpoczęły rokowania w poniedziałek o godz. 14. Jako kandydata na kanclerza wymieniają Stresemanna.

Berlin. (Tel. wł.) 13 sierpnia. Stresemann, który podjął się misji utworzenia nowego gabinetu zamierza stworzyć tzw. „wielką koalicję“ obejmującą wszystkie stronnictwa z wyjątkiem komunistów i skrajnej prawicy. Koła polityczne nie sądzą, by utworzenie takiego gabinetu doprowadziło do wyjaśnienia sytuacji.

cyjnego w Niemczech jest obalenie gabinetu dr. Cuno i ewentualnie porozumienie socjalistów z komunistami. Z treści tego porozumienia wynikałoby, że główną troską wewnętrzną sięgającą partyj jest zabezpieczenie szerokiej warstw przed dalej przewidywaną devaluacją marki niemieckiej, zapewnienie im żywności, oraz przerzucenie części kosztów dalszego biernego oporu w Zagłębiu Ruhr na klasy posiadające.

Innymi słowy społeczeństwo niemieckie jednolite bez względu na partie w polityce zagranicznej, różni się tylko w taktyce wewnętrznej. Partie lewicowe, osiągnawszy zmianę w polityce wewnętrznej, przygotowują i umacniają tylko tyły swego frontu, by po ewentualnym krótkim rozemnie, przeformowały swe szyki, w nowym rozpędzie iść do szturm na pozycje Zagłębia Ruhr.

Jest to polityka rozhukanego woja giermańskiego żywiołu, polityka skazana na przewlekły wysiłek, na rozstrój gospodarczy wewnątrz Niemiec i na klęskę, której wyraźne oznaki już dziś są w Niemczech widoczne.

Chroniąc się już przed skutkami depresji niemieckiej i konsolidując siły na przetrwanie i wyzyskanie klęski niemieckiej, społeczeństwo polskie musi być równocześnie czujne wobec tych żywiołów wewnętrznych, które w danym momencie są jawnymi lub nieświadomymi sojusznikami Niemiec.

Polska związana sojuszem z Francją jest najwięcej zainteresowana w zwycięstwie sojuszniczki. Nie biorąc bezpośrednio udziału w zmaganiu się dwóch potęg i będąc świadkiem porażającej się nowej klęski niemieckiej nad Ruhra, już dziś musi się przygotować do wyzyskania swej pozycji i osiągnięcia największych korzyści.

T. Op.

Z DNIA.

O OBLICZANIE DROŻYZNY.

Warszawa. (Tel. wł.) 13 sierpnia. Jutro zapadnie ostateczna decyzja w sprawie obliczania wzrostu drożyzny w okresie dwutygodniowym. Decyzja ta będzie wynikiem porozumienia między Głównym Urzędem Statystycznym a ministerstwem spraw wewnętrznych.

PERSONALJA POLITYCZNE.

Warszawa. (Tel. wł.) 13 sierpnia. Dyrektor gabinetu ministra skarbu p. Kausig zgłosił wczoraj na ręce ministra skarbu rezygnację z zajmowanego stanowiska. Rezolucja została przyjęta.

Warszawa. (Tel. wł.) 13 sierpnia. Minister przem. i handlu p. Kucharski powrócił dziś z zagranicy do Warszawy.

Warszawa. (AW.) Premier Witos zwiędził wczoraj niektóre miejscowości w b. pasie neutralnym.

ROCZNICA BOJÓW O WARSZAWĘ.

Warszawa. (PAT.) Jutro o godz. 9 rano odbędzie się uroczyste nabożeństwo żałobne za dusze żołnierzy 236. 13 i 36 pułków piechoty, poległych bohaterską śmiercią w bitwie pod Oksowem, z kapelanem śp. ks. Skorupką na czele w czasie zażartych bojów o Warszawę.

FRANCUSKI PAROWIEC W GDYNI.

Gdańsk. (Tel. wł.) 13 sierpnia. Z powodu strajku w porcie gdańskim francuski parowiec zawitał do Gdyni, aby tam dokonać wyładowania towarów. W drodze powrotnej weźmie parowiec robotników polskich na roboty sezonowe do Francji.

KATASTROFA LOTNICZA.

Warszawa. (Tel. wł.) 13 sierpnia. Na polach folwarku Rakowiec spadł wskutek zepsucia się silnika aeroplan pasażerski, należący do Twa „Aerofloyd“. Aparat uległ rozbiciu. Pilot wyszedł bez szwanku.

ZJAZD INWALIDÓW W WARSZAWIE.

Warszawa. (PAT.) Na rozpoczynający się tutaj 5-ty zjazd delegatów Związku Inwalidów Wojennych przybyło 213 delegatów, reprezentujących 112 oddziałów Związku. Po nabożeństwie nastąpiło oficjalne otwarcie zjazdu. Przewodniczącym wybrano najstarszego wiekiem obecnego na sali inwalidę wojennego adwokata Olszowskiego z Krakowa, zastępcą przewodniczącego Biegalskiego, a sekretarzami Bluba i Szmuczyńskiego. Po powitaniu zjazdu przez przedstawicieli Rządu, Sejmu itd., uchwalono jednomyślnie rezolucje wyrażające cześć pamięci pierwszego prezydenta Rzpltej Gabriela Narutowicza oraz hold dla marszałka Piłsudskiego. Po przyjęciu sprawozdania z prac Związku, wybrano członków 13 komisji zjazdowych i wysłuchano sprawozdania komisji rewizyjnej i mandatowej. Na ten pierwszy dzień zjazdu zamknięto. Dziś od rana obradują w dalszym ciągu komisje, a o godz. 16 odbędą się dalsze obrady plenarne.

Naprawa państwa.

Cenne uwagi o dotychczasowych wynikach prac sanacyjnych rządu zamieszcza onegdajsza „Gazeta Warszawska“:

Na drodze do naprawy naszych stosunków społeczno-gospodarczych właśnie posunęliśmy się naprzód. System podatkowy wraz z podatkiem majątkowym ustawy emerytalna, urzędnicza o finansach komunalnych, uporządkowanie stosunków walutowych, rozpoczęta akcja oszczędnościowa, poważna i na szeroką skalę zakrojona walka z drożyzną, oto słupy „wiosnowe“, znaczące duży sznait przebytej drogi.

Na drodze tej wszystkie warstwy powołane są przez rząd obecny do wspólnego wysiłku i do ofiar. W pierwszym rzędzie warstwy posiadające, jako najlepiej sytuowane. Dość wspomnieć podatek majątkowy i reformę rolną.

Z drugiej strony rząd musiał poddać rewizji stosunki w wielu dziedzinach życia państwowego, gdzie praktyka dotychczasowa przynosiła poszczególne jednostkom, lub grupom korzyści materialne, niezasadnione niczem, a oznaczające jednocześnie szkodę dla skarbu państwa, jako całości.

Ważnym krokiem na drodze do naprawy tego stanu rzeczy, są ostatnie uchwały komitetu ekonomicznego Rady ministrów. Z natury rzeczy znów musiały być „poświęcone“ interesy warstw posiadających, o ile wogóle o jakichś uzasadnionych „interesach“ może być tu mowa.

Uchwały te przeszły niepostrzeżenie w prasie i w opinii, choć posiadają dla państwa znaczenie pierwszorzędne. Brzmia one w streszczeniu, jak następuje:

1. Wszelkie zaliczki udzielane na poczet dostaw dla instytucji rządowych mają być waloryzowane tj. obliczane przy ogólnym rozrachunku w stosunku do wartości, jaką miały w chwili wypłaty. Przy wszelkich zakupach dokonywanych w przedsiębiorstwach państwowych przez osoby prywatne, lub instytucje, ma być stosowana zasada pokrycia towarowego, tj. by za dostarczony towar przedsiębiorstwo państwowe otrzymywało taką sumę, która by w dniu zapłaty odpowiadała istotej wartości zaku pionego towaru, według cen rynkowych.

2. Utrzymywanie rachunków bieżących przez instytucje rządowe w bankach prywatnych jest zakazane, chyba za pozwoleniem specjalnym ze strony mni. skarbu i to w granicach sum, nie przekraczających 100 milionów. Dotychczasowe rachunki bieżące, objęte tym zakazem, wchodzącym natychmiast w życie po uchwaleniu przez Komitet Ekonomiczny, muszą być skasowane pod odpowiedzialnością każdego decydującego w danym wypadku urzędnika, podlegającego karom, aż do wydalenia ze służby państwowej właściwej.

Zanim te uchwały zostały powzięte, skarbu ponosił przy wszelkich dostawach państwowych kolosalne straty których rozmiary nie dadzą się wprost określić. Zaliczki na poczet dostaw dochodziły czasem do 50 proc. wartości zaopiarowanego towaru. Po uskutoczeniu dostawy, przy ogólnym obrachunku zaliczka często straciła wskutek deprecjacji połowę lub trzy czwarte swej wartości. Był wypadek że M. S. Wojsk. zawarło umowę o dostawę siana na sumę paru miliardów i wypłaciło na poczet tej sumy 500 milionów zaliczki. Dostawca za pieniądze te kupił akcje, po upływie zaś kilku miesięcy oświadczył, że siana dostarczyć nie może, zaliczkę zwrócił i zarobek na całej operacji dwa miliardy marek. Podobne wypadki zdarzały się często.

Co do zasady pokrycia towarowego była ona już wszak oddawna stosowana przez całe kupiectwo. Jedynie skarbu państwa z powodu jej nieprzestrzegania ponosił olbrzymie straty. Obecna uchwała komitetu ekonomicznego kładzie temu kres.

Druga uchwała powzięta przez komitet ekonomiczny jest również ważna. Korzyści płynące dla danego banku z utrzymywania rachunku bieżącego markowego instytucji rządowej, na którym zawsze znajdowały się grube miliony, dla każdego są zrozumiałe. Lecz z jakiej przyczyny korzyści te miały płynąć do kieszeni prywatnych bankierów, gdy istnieje tyle instytucyj bankowych rządowych lub rządowo-prywatnych? Pomijając już wzgląd pomnicjszy, że w ten sposób zmniejsza się zapotrzebowanie gotówki, gdyż odbywa się, przy nowej praktyce, obrót bezgotówkowy.

Należałoby wogóle wprowadzić zasadę możliwej samowystarczalności instytucji i przedsiębiorstw rządowych. Najmniej pieniędzy do kieszeni prywatnych — oto hasło, które przyświeca i przyświecać powinno przy wszelkich poczynaniach rządu w stosunkach finansowo-skarbowych. Hasło całkowicie zarzucone i zlekceważone przez rządy dotychczasowe.

Nawa państwowa zaniedbana przez rządy lewicowe jest skolatana, grozi jej katastrofa, rozbitcie. Rząd obecny pracowicie wziął się do latania dziur przez które dostawała się woda interesów osobistych, a wyciekało złoto. Akcja ratunkowa przeprowadzona zostanie bez względu na to, czyje interesy będą zagrożone.

Lecz dziwna rzecz protestują ci właśnie najwięcej, którzy nazywając się „narodową“ lewicą, zdawali się najgorliwiej przedtem do akcji tej wzywać i których interesy najmniej powinny tu być zaangażowane.

Jeden z posłów powiedział, że nie wiadomo, po której stronie izby sejmowej siedzi więcej kapitalistów, bankierów, wielkich posiadaczy i przemysłowców. Wnioskując ze sposobu reagowania na zarządzenia rządowe w dzie dzinie sanacji naszych stosunków gospodarczych sądzić należy, że po stronie lewej.

Stanowisko Anglii w sprawie odszkodowań.

Ostatnia nota Anglii do Francji i Belgii.

Londyn. (PAT.) Komunikat angielskiej radiostacji w Lafield. Rząd angielski zezwolił dziś na opublikowanie wszystkich ostatnio wymienionych między sojusznikami i Anglią not i korespondencji w sprawach Rury i odszkodowań. Ze względu, że treść wszystkich poprzednich not jest już ogólnie znana, podaje się tekst ostatniej noty będącej identyczną z treścią odpowiedzi dla Francji i Belgii.

Nota angielska wyraża najpierw rozczarowanie z powodu treści odpowiedzi francusko-belgijskiej na znany projekt angielski odpowiedzi dla Niemiec, wyrażający pragnienie Anglii rozwiklenia sytuacji i przywrócenia równowagi ekonomicznej i politycznej świata. Zdaniem tej noty stanowisko Belgii różni się od stanowiska francuskiego o tyle, że rząd belgijski nie odrzuca stanowczo propozycji zbadania zdolności płatniczej Niemiec, żąda jednak gwarancji dla siebie i dla Francji, co może wyjść na szkodę innym sojusznikom, a więc i Anglii.

Nota angielska zaznacza dalej, że jeżeli idzie o kwestię spłaty ze strony Niemiec, to należy najpierw tę sprawę dokładnie zbadać i oprzeć na realnych podatawach. Jest to zasadniczy punkt widzenia Anglii. Rząd angielski nie może się zgodzić na proponowane przez Francję minimalne odszkodowanie 26 miliardów mk. złotych ponad ogólny dług francuski w Anglii i Stanach Zjedn. Belgia żąda 5 miliardów na tych samych warunkach. Co do żądań tych przypomina nota napisana w Spa i przyjęty wówczas stosunek procentowy odszkodowań dla poszczególnych państw, których suma nałożona wtedy na Niemcy była znacznie większa. Belgia otrzymała już więcej, niżeli jakiegokolwiek innego państwa zainteresowanego, a po za tem zwolniono ją od długu wobec sojuszników 300 milionów f. szterl. Co się tyczy Francji, to jej żądanie 26 miliardów mk. netto wobec tego, że jej łączny dług u Anglii i u Stanów Zjednoczonych skreślono do 27 miliardów, jest co najmniej 3 do 4 razy większe niż by to wykazywał rezultat wypływający z ustosunkowania długów międzysojuszniczych w zwykłych warunkach. Trudno jest nie odnieść zawodu sojuszników ze strony Niemiec uchylających się od przyjętych zobowiązań.

Dalej podkreśla nota, iż rząd angielski nie godzi się na belgijski punkt widzenia w sprawie różnicy szkód wojennych i przeciwstawia znieszczeniu wie Francji i Belgii wskutek inwazji niemieckiej, szkody wyrządzone przez Niemcy angielskiej żegludzie handlowej i wojennej. Anglia więc nie może uznać różnicy między charakterem tych szkód już choćby dlatego, że inni sojusznicy uczuliby się tem do-

tyliwie p. krzywdzeni. Rząd angielski nie może się również zgodzić na żadne zmiany w układzie procentowości zobowiązań przyjętych w Spa.

Nota przypomina, że Anglia wydała dla złagodzenia skutków bezrobocia wywołanego zdaniem noty przewiekaniem pertraktacji międzysojuszniczych 400.000 funtów. Dalej podkreśla nota, że właściwie tylko Anglia płaci procenta od długów międzysojuszniczych, zaciągniętych w Ameryce, któryto dług wynosi wedle dzisiejszego kursu 1 miliard f. szterl. Mimo to Anglia uczyniła podczas konferencji paryskiej propozycję, zrzekając się swych pretensji odszkodowawczych i wyrażając gotowość zredukowania tych żądań wobec sojuszników, aby tylko ułatwić rozwiązanie sprawy zobowiązań niemieckich. Jednakże Anglia nie może już bardziej obciążać swych obywateli nowymi podatkami, co by było konieczne w razie zmiany punktów układu w Spa, dotyczących stosunku procentowego zobowiązań.

Dalej zaznacza nota, że ustalenie przez komisję reparacyjną sumy odszkodowawczej na 132 miliardy złotych marek miało jedynie znaczenie jako określenie wysokości szkód wyznaczonych przez Niemcy, nie była to jednak brana pod uwagę zdolność płatnicza Niemiec. Należy zaznaczyć, że określenie wysokich wypłat niemieckich nastąpiło wtedy, kiedy nie były jeszcze określone zobowiązania międzysojusznicze wobec zaś tego, że w ostatnim 5 latach sprecyzowano kwestję długów międzysojuszniczych, należy też na nowo skonstatować zdolność płatniczą Niemiec. Projekt francusko-belgijski proponujący określenie sumy dłużnej przez Niemcy dlażne sojusznikom przez komisję reparacyjną, nie może być zastosowany, gdyż głosy francuski i belgijski wraz z głosami francuskiego przewodniczącego komisji miałyby przewagę nad głosami angielskim i włoskim. Zdaniem rządu angielskiego należy zwołać specjalną komisję nie tylko z udziałem delegata amerykańskiego, lecz również i tych państw, które nie brały udziału w wojnie, a nawet i Niemiec.

Co do sprawy Rury, to rząd angielski wyraził swego czasu zasadniczo zgodę na przyłączenie się do żądań Francji i Belgii, aby Niemcy zaprzestały biernego oporu. Francja i Belgia powołują się w sprawie zajęcia Rury na art. 18 traktatu wersalskiego. Rząd niemiecki nie zgodził się z tym punktem widzenia i z interpretacją powyższego artykułu, a również rzeczoznawcy prawa międzynarodowego w Anglii oświadczyli się za interpretacją niemiecką. Według rządu angielskiego punkty sporne co do interpretacji głównych paragrafów traktatu w razie niemożności jednogłoś-

nego rozstrzygnięcia przez komisję odszkodowań, winna załatwić decyzja trybunału międzynarodowego w Haadze. Rząd angielski nie może się jednak zgodzić ze stanowiskiem Francji i Belgii, że o ileby Anglia przyłączyła się do akcji okupacyjnej, nie byłoby mowy o biernym oporze Niemiec i świadczenia reparacyjne nie uległyby zawieszeniu. Rząd angielski zapytywał po zajęciu Rury Francję i Belgię, czy zgadzają się po otrzymaniu odpowiedniej gwarancji na opuszczenie Rury; otrzymał jednak odpowiedź odmowną. Francja i Belgia oświadczyły oficjalnie, że nie opuszczą zajętych obszarów do chwili uskutoczenia przez Niemcy świadczeń reparacyjnych i że nie zgadzają się na zmniejszenie długu niemieckiego, wynoszącego 132 miliardy. Postępowanie to wykazuje jasno, że Francja i Belgia zamierzają pozostać na terytorjum okupowanym nie mniej jak 36 lat przewidzianych na spłatę powyższej sumy. Obecnie jest widocznym, że Niemcy w żadnym razie nie określonym terminie sumy tej nie zapłacą, wobec czego okupacja Rury przeciągnie się w nieskończoność. Podobny stan rzeczy wywołuje obecnie bardzo ciężkie konsekwencje ekonomiczne całego świata i zagraża pokojowi. Francja i Belgia nie zjednają sobie opinii publicznej świata przez przedłużanie tak niebezpiecznego stanu rzeczy.

Co do długów międzysojuszniczych rząd angielski zgadza się na zmniejszenie ogólnej sumy należnej Anglii od aliantów i Niemiec do sumy 14 miliardów mk. złotych, równającej się zaedwie długom wojennym Anglii w Stanach Zjedn. Rząd angielski skłonny jest do znacznych ustępstw pod warunkiem jednak, że suma, którą ma otrzymać od Niemiec zostanie określona.

Pierwszym krokiem do rozwiania sprawy reparacyjnej jest określenie sumy maksymalnej, którą sojusznicy mogą otrzymać od Niemiec. Drugim krokiem jest postawienie finansów niemieckich na stałej i zdrowej podstawie, przez co sojusznicy zapewnią sobie otrzymywanie w dalszym ciągu kwot odszkodowawczych. Okupacji Rury i sankcji wojskowych nie może Anglia uznać za akcję celową, gdyż osłabiają one zdolność płatniczą Niemiec. Rząd angielski jest gotów zmniejszyć długi międzysojusznicze w celu przyspieszenia problemu odszkodowań stanowiącego obecnie największą przeszkodę w osiągnięciu równowagi ekonomicznej i politycznej świata.

Co do długu francuskiego względem Anglii to okazywała ona do chwili obecnej jak największą ustepliwosć. Należy również przypomnieć, że Anglia w czasie wojny w celu umożliwienia Francji kredytu gwarantowała wierzycielom spłatę długów francuskich własnymi papierami procentowymi. Wskutek tego Francja mogła była otrzymać pożyczkę na dogodniejszych warunkach, aniżeli by to była umożliwiła własna gwarancja Francji. Obligacje skarbu francuskiego były kilkakrotnie prolongowane przez rząd angielski. Należy się spodziewać, że jeżeli finanse Francji staną na dawniejszym poziomie, wykupi ona obligacje pożyczkami angielskimi. Prolongowaniem powyższych obligacji dała Anglia dowód dobrej woli i przyznała, że nie nadziedzi jeszcze czas żądania od Francji wykupu obligacji. Nie oznacza to jednak bynajmniej zrzeczenia się przez Anglię tego długu, gdyż obligacje skarbu francuskiego są w równym stopniu obowiązuje, jak inne pożyczki. Ciwila konwersji winna nastąpić po uregulowaniu kursu franka.

NADESLANE.

Podziękowanie.

WP. Drowi Karolowi Sethalerowi, zamieszkałemu przy ul. Boczna-Kadecka Nr. 18. Za zupełne wyleczenie mnie z ciężkiej choroby płucnej, oraz za sumienną i troskliwą opiekę, składam tą drogą serdeczne podziękowanie.

4879n
Stanisława Płatkowska.

ANGLJA WYSYŁA KOMISJE DO ROSJI.

Londyn. (AW.) Pisma tutejsze donoszą: W najbliższych dniach udaje się do Rosji komisja handlowa, celem nawiązania rokowań w sprawie uregulowania stosunków handlowych angielsko-rosyjskich. Na czele komisji stoi krewny premiera angielskiego S. L. Baldwin.

SOWIECKO-NIEMIECKIE TWO. OKRĘTOWE.

Berlin. (AW.) Trzy wielkie linje okrętowe Hamburg-Ameryka-Line, Norddeutscher Lloyd i White Star Line zawarły z rządem sowieckim układ, który daje tym towarzystwom całkowity monopol przewozu emigrantów rosyjskich. W myśl tego układu stworzone zostaje nowe Two Okrętowe, którego połowa akcji jest własnością rządu S. S. R. Oprócz tego sowieci otrzymują po 5 dolarów od każdego pasażera i 5 proc. od ceny biletu. Układ zawarty zostaje narazie do 1 czerwca 1925.

WZROST POPULARNOŚCI TICHONA.

Londyn. (AW.) Biuro Reutersa rozpowszechnia w dziennikach angielskich korespondencje z Rosji, donoszące o wzroście wpływów patriarchy Tichona wśród mas ludowych. W przemówieniach swych Tichon nieustannie podkreśla, że cerkiew musi być odgraniczona od życia politycznego. Zabrania on katerycznie duchowieństwu brać udziału w życiu politycznym, wychodząc z założenia, że duchowny, który poświęcił życie służbie dla Boga powinien usunąć za nawias inne dziedziiny życia. Tichon nie uznaje następnie ani żywej cerkwi, ani innych organizacji religijnych, które powstały przy poparciu rządu sowieckiego. Charakterystycznym jest że odezwy Tichona do wiernych rozplakatowane na ulicach strzeżone są dobrowolnie przez policję sowiecką. Wzrost popularności Tichona wywołuje u władz sowieckich niepokój. Nie przypuszczano bowiem, by jego pamiętna deklaracja wywołała takie wyniki. Krają pogłoski o konieczności pociągnięcia Tichona do odpowiedzialności przez trybunał rewolucyjny.

WALKA Z DROŻYZNĄ.

Warszawa. (PAT.) Z polecenia nadzwyczajnego komisarza do walki z drożyzną p. Bajdy, komisarz rządu m. Warszawy p. Beczkowicz zarządził szereg rewizji w celu wyszukania zapasów towarów ukrytych przez spekulantów. W wyniku rewizji zakwestjonowano znaczną ilość towarów i przeprowadzono szereg aresztowań.

Pan komisarz Bajda wezwał władze administracyjne do jaknajenergiczniejszego wykonania uprawnień z tytułu ustaw i rozporządzeń o zwalczaniu drożyzny. Pan komisarz będzie dążył do utrzymania jaknajściślejszego kontaktu ze społeczeństwem i do zorganizowania społeczeństwa dla współpracy przez stworzenie komitetów do walki z drożyzną i lichwą. Wydano również władzom szereg poleceń celem energicznego zwalczania nielegalnego wywozu artykułów żywnościowych za granicę.

Ze Związku Hallerczyków.

(Ciąg dalszy).

Historia kiedyś przyzna, że w tych ciężkich chwilach każdy prawy Polak wznosił ideę Hallerowską. Wielkość idei należy mierzyć jej czynami, a „Cud nad Wisłą“, ten drugi Grunwald, był czynem idei narodowej, którą reprezentował generał broni Józef Haller.

Wojna, jak każda, skończyła się pokojem, cały naród odetchnął spokojnie, przemysł, handel wrócił do życia, wróciło życie. Tylko ci, co wojnę wygrali, znowu poszli na poniewierkę. Wiele było biur werbunkowych, jesz-

Przygrywka do strejku general. w Niemczech.

Krwawe demonstracje strajkujących. — Strejk w drukarniach banknotów.

Berlin. (Tel. wł.) 13 sierpnia. Strajkujący robotnicy urządzili zarówno w Berlinie, jak w innych miastach demonstracje, które doprowadziły do starcia z policją. Tłumy zaatakowane zostały przez automobile pancerne i policję konną, lecz dopiero przy użyciu białej broni zdołano tłum rozprószyć. W czasie walk zostało kilka osób rannych, a dwie zabito.

Nadzwyczaj krwawy przebieg miały demonstracje w Hannoverze, gdzie naliczono trzy trupy i przeszło czterdzieści ciężko rannych. Największą liczbę ofiar spowodowały starcia z policją w okolicy Wrocławia, gdzie było 30 osób zabitych.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że demonstracje te są przygrywką do strajku generalnego, który niezawodnie ogłoszony będzie niebawem w Berlinie.

Berlin. (Tel. wł.) 13 sierpnia. Wiadomości o krwawych rozruchach na prowincji wywołały w Berlinie wzburzenie. Po ulicach rozszerzane są pro-

klamacje, nawołujące do natychmiastowej rewolucji w razie utworzenia „rządu kapitulacji“.

Halle. (PAT.) Z Lubeki donoszą, że przyszło do krwawych starć z policją. Policja użyła broni palnej. 11 osób ciężko i 15 rannych. W Hannoverze wybuchł również strajk.

Monachjum. (PAT.) Z powodu zawieszenia „Muenchener Post“ drukarze rozpoczęli strajk.

Wiedeń. (PAT.) „Morgen“ z Berlina. Komunistom udało się nakłonić w drukarni państwowej ponownie do strajku wobec czego druk banknotów został ponownie wstrzymany. Z Halle donoszą, że dzisiaj wybuchnie w przemyśle środkowo-niemieckim strajk generalny.

Berlin. (AW.) Gmina miasta Berlina przystępuje obecnie do wydawania własnych pieniędzy. Nowe banknoty będą drukowane na dawnych banknotach 100, 500, i 1000 markowych i opiewać będą na 500.000, 1.000.000 i 3.000.000 Mk niem.

Tworzenie nowego gabinetu niemieckiego.

Berlin. (PAT.) Stressemena pracuje nad utworzeniem nowego gabinetu. Przedstawiciele partii ludowej, centrum demokratów i socjal-demokratów de-sygnowali go na stanowiska kanclerza Rzeszy. Miałby on przytem kierownictwo spraw zagranicznych. Tekę skarbu ma otrzymać socjalny demokrat Hilferding. Z dotychczasowych ministrów zatrzymają teki minister obrony krajowej Gessler, minister kolei Grauer i minister poczty i telegrafów Stingl. Ukonstytuowanie się gabinetu spodziewają się w ciągu dzisiejszego dnia, tak, że na posiedzeniu pońiedziałkowym kanclerz Rzeszy przedstawiłby już wytyczne swej polityki.

Berlin. (PAT.) „Montagspost“ donosi że wszystkie partie wielkiej koalicji po stanowią zwrócić się do dyrektoriatu Banku Rzeszy z prośbą o zmianę kierownictwa Banku.

Berlin. (PAT.) Omawiając akcję w sprawie utworzenia nowego gabinetu, pisze „Vorwärts“, że nowy gabinet bę-

dzie się trzymał zasady energicznych środków w celu gospodarczego uzdrowienia Niemiec.

Reforma skarbu ma obejmować natychmiastowe zatamowanie inflacji papierowego pieniądza oraz przygotowanie zabezpieczenia w złocie, ale również będzie się opierała na obciążeniu większej posiadłości przez gwarancję dla zobowiązań rządowych.

W polityce zagranicznej naczelnem zagadnieniem będzie przyspieszenie rozwiązania sprawy odszkodowań. Wszelkie nielegalne organizacje Reichu wehry będą bezwzględnie rozwiązane. Również usilne mstaraniem nowego gabinetu będzie przystąpienie Niemiec do Ligi Narodów.

Osoba nowego premiera znajduje poparcie u większości stronnictw parlamentarnych i może z zdaniem „Vorwärts“ dawać w tych ciężkich chwilach niejako rękojmię zaprowadzenia ładu w państwie.

O proklamację republiki nadreńskiej.

Düsseldorf. (PAT.) Na zebraniu partii komunistów nadreńskich domagał się przywódca partii Mattes proklamowania republiki nadreńskiej, piętnował oszukańczą polityką rządu Rzeszy i

bierny opór, nawoływał do pokoju z Francją i wskazywał na konieczność spłacenia przez Niemcy należnych odszkodowań. Mowę tę przyjęto oklaskami.

Wilson o sytuacji światowej.

Londyn. (AW.) Z Waszyngtonu donoszą, że b. prezydent Wilson po raz pierwszy od czasu swej choroby zamieścił w prasie pogląd na obecną sytuację światową. Wilson stwierdza przedewszystkiem, że demokracja, która utwierdziła się upadkiem „kaiseryzmu“ zagraża nowa rewolucja. Również i cywilizacja grozi zagładą jeże-

li nowy duch nie opanuje światem. Obecne stosunki, panujące w świecie nie mogą się utrzymać na dłuższą metę, dlatego Wilson przesirzega kierowników obecnego porządku światowego przed duchem niepokoju, który musi do prowadzić do zniszczenia tak drogo okupionej demokracji.

prezentowanej przez generała Hallera, że to właśnie on, a nie kto inny, stanął na czele bloku co postawił za cel Polskę dla Polaków.

I znów żołnierska brać w cywilu dziesiątki tysięcy głosów oddała za ósmką, bo wiedziała, że tam gdzie jest generał Haller, jest miód i szczęście Polski. Bez agitacji, b.z. propagandy, szedł Hallerczyk głosować za ósemką, szedł sam i swoich prowadził, by głosowali za Hallerem.

Dziś lewica nazywa Hallerczyków faszystami. Jeżeli myśli o chęci zamachu stanu lub gwałtu — to się myli.

Takie są cele i drogi pracy podjęte przez członków Związku. Środkami są: uświadczenie, cierpliwość i wiara. Propaganda Związkowa nie wabi członków nowych ani obienicami zysków, ani jakiegokolwiek korzyści osobistych.

ODPOWIEDŹ NA BIERNY OPÓR.

Berlin. (AW.) Z Z. Rulry dowiadujemy iż francuski sąd wojskowy skazał dyrektorów i inżynierów badeńskich fabryki sody i aniliny na grzywnę w sumie 290 milionów marek i na 8 do 10 lat ciężkiego więzienia dla każdego z osobna.

Berlin. (AW.) Tutejsze pisma donoszą iż rząd francuski nie przestał wydaleć kolejarzy niemieckich okupowanego terytorium. I tak z miejscowości Oberhansen wydano w ostatnim czasie 47 kolejarzy wraz z rodzinami, w miejscowości Wedau 74 kolejarzy z rodzinami, w miejscowości Milheim-Spieldorf 70 kolejarzy z rodzinami. Ogółem opuściło granicę okupowanego terytorium 500 osób. W Hermesquai zarekwirowano 400 milionów marek.

PROGRAM MONARCHISTÓW BAWARSKICH.

Monachjum. (AW.) W związku z wiadomością o utworzeniu się nowej partii monarchistycznej w Bawarii organ tejże partii „Monarchie“ podaje w swoim programie między innymi następujące żądania, zaprowadzenie powszechnego obowiązku służby wojskowej, oraz wprowadzenie na tron króla jako najwyższego dowódcę wojsk.

STRAJK GENERALNY W GDANSKU.

Gdańsk. (AW.) Strajk generalny zakończył się. Robotnicy portowi i w przemyśle drzewnym przystąpili dzisiaj rano do pracy. Jednak o godz. 10 zastrajkowali znowu, oświadczając że przyczyną podwyżka zarobków jest niewystarczająca.

Z KOMISJI ROZBROJEN.

Paryż. (AW.) Delegat rumuński w komisji Ligi Narodów dla opracowania projektu układu o ograniczeniu zbrojeń podał wniosek, aby projekt układu uchwalony już w drugim czytaniu przez komisję został podany do wiadomości Rosji sowieckiej. Wniosek został przyjęty.

ANARCHJA W CHINACH.

Paryż. (PAT.) Półoficjalnie potwierdzają, że jest w toku akcja dyplomatyczna mocarstw w Chinach celem obrony obywateli obcych państw i zapewnienia im bezpieczeństwa, w związku z ciągłymi napadami na pociągi. Odbywa się wymiana zdań między mocarstwami w sprawie gwarancji mających się zażądać od Chin.

DOM KILIMÓW GLINIANSKICH
we Lwowie, pl. św. Ducha
przy ul. Rutowskiego (obok Kościoła OO. Jezuitów)

- poleca -
hurtownią i detaliczną sprzedaż **wyrobów kilimkarskich fabryki M. Chamuła w Glinianach.**

Kilimy na podłogę przed i nad łóżką, ruzutki na otomany i bujaki, chodniki, poduszki, paterawki, portjery kilimowe w największym wyborze.

Przyjmuje się zamówienia na wykonanie kilimów według żądanych rozmiarów i deseniu. 4347n

Wystawiamy na „Targach Wschodnich“ w Pawilonie Sztuki.

Nowym członkom mówi się, że wstępując biorą na siebie nowe obowiązki. Dlatego też każdy członek Związku, to bojownik świadomy celów i świętości sprawy, o którą walkę podejmuje.

Takim jest znamię i społeczeństwo polityczne znaczenie Związku Hallerczyków, ale niemińsze znaczenie ma ten Związek jako czysto polska organizacja gospodarcza. Związek wszedł do współpracy z wielkimi spółdzielniami polskimi: zakłada własną spółdzielnię, opiekuje się inwalidami, wdowami i sierotami po poległych Hallerczykach, prowadzi biuro pośrednictwa pracy, służy pomocą moralną i finansową swym członkom, popiera polskie szkolnictwo, popiera polski przemysł i handel słowem i czynem.

(Dok. nast.)

Czy szkoła średnia upadła w Polsce?

Na artykuł nieznanego autora w „Głosie Krak.“ o upadku szkoły średniej w Polsce, chciałabym dorzucić parę uwag, zaznaczając z góry, iż nie zamierzam w niczem osłabić jego argumentów.

Nie ulega wątpliwości, że szkoła średnia nietylko obecnie, lecz jeszcze przed wojną w pierwszym dziesięcioleciu stała się zaczęła upadać, czego dowodem były próby reformy ówczesnego ministra oświaty w Austrii Marcheta, podobnie było w Niemczech, gdzie różne szkoły, jak wierzburgska i inne prowadziły akcje w duchu podobnym. Wojna jednak przeszkodziła tej akcji, której wynikiem było utworzenie znanego dziwołga, tzw. gimnazjum realnego, oraz niezapelnione zorganizowanie szkoły przemysłowej.

Polskie ministerium oświaty zastąpiło przez różne systemy szkół i mimo ogromne trudności w zorganizowaniu jednolitego szkolnictwa narodowego wogóle, opracowaniu programów nauk, dostosowanych do nowoczesnych metod nauczania i wychowania, nie zaniedbało urządzenia wzorowej szkoły średniej, na co żali się autor wspomnianego artykułu. Ministerstwo wyszło raczej tutaj z prądem czasu i dostosowując się do obecnych warunków oświaty w Polsce, zwróciło większą uwagę na szkoły powszechne, których brak jeszcze dzisiaj tak bardzo daje się odczuwać, a szkołę średnią postanowiło ograniczyć do pięciu lat. Że to jest utopia, to dziś ministerstwo samo zdaje sobie z tego sprawy.

W tutaj nie należałoby oskarżać ministerstwa, że spowodowało upadek szkoły średniej, ile raczej, że nie wykorzystano tego momentu do zupełnej reorganizacji szkoły średniej. Z faktu upadania szkoły średniej zdawały sobie sprawę zreszczenia naucz., które zajęły się opracowywaniem programów, jak Krak. Koło TNSW, specjalna sekcja w ministerstwie, lwowski Związek dyr. szkół średn., które to zreszczenia chociażby zachowywać dotychczasowy zrab organiczny usunąć braki i drogą ewolucji przeprowadzić zmiany.

W uwzględnieniu tej drogi ewolucji powstaje w 1920 roku plan oparcia szkoły średniej na zamkniętych zakładach z internatami, by ująć odpowiednio problem wychowawczy, który musiał wysunąć się na pierwsze miejsce z powodu ustosunkowania się w społeczeństwie walorów moralnych. Ponieważ tenże plan głosił przesunięcie studjum z gimnazjum do szkoły zawodowej, a społeczeństwo zbyt przywiązane do gimnazjum, nie chciało słyszeć o średniej szkole zawodowej — zawiązuje się w 1922 roku Komitet Budowy takich zamkniętych Zakładów z internatami, mających pomieścić obok gimnazjum o 3-ech typach średnią szkołę techniczną, i szkołę przemysłowo-handlową.

Trudne warunki kształcenia dzisiaj młodzieży, zwłaszcza w wielkich miastach i ośrodkach fabrycznych przy nadmiernym zajęciu domu rodzicielskiego — domagała się wprost takich zamkniętych instytucji w okolicach zdrowotnych.

Stąd też Komitet Budowy obok problemu wychowawczego postawił sobie za zadanie, oddziaływanie także na całe społeczeństwo, mając z całej Polski młodzież, w kierunku zachęcania tejże do studjum zawodowego.

Szkoła bowiem polska musi odpowiadać charakterowi i ustrojowi Państwa, oraz obecnym i najbliższym zagadnieniom jego. Nie potrzeba nam rzeczy teoretyzujących filozofów, lecz silnej armii przemysłowców, handlowców, rękodzielników i t. d. Mamy przecież rozbudować, przemyślnie i wzbogacić nasz biedny kraj, który jest tak bogaty w przyrodzone skarby.

Spółczesność musi pogodzić się z nowym stanem rzeczy i zrozumieć, że nacja w odrodzonej ojczyźnie wymaga zmienionego rodzaju studjum, w odpowiednio zorganizowanych szkołach zawodowych.

Reforma szkoły średniej z nowoczesnym ujęciem problemu wychowawczego oraz plan skierowania młodzieży do szkół zawodowych, skłoniły komitet budowy Inst. Naukowo-wychowawczego do rozszerzenia akcji na całą Polskę.

Lokalnie zawiązany Komitet w Dobromilu przemieniła się po odbyciu zjazdu w Warszawie dnia 19 czerwca 1923 w Warszawski Komitet Budowy nowoczesnych średnich instytucji naukowo-wychowawczych. Nr. konta PKO 150 000.

Ponieważ budowa taka wymaga działań mliardowych sum, Komitet prowadzi akcję w Ameryce, która przez uchwałę 4-go sejmiku wychodźstwa w Cleveland-Ochlo przeznaczyła większą dotację na rzecz budowy, wykazując większe zrozumienie dla tego rodzaju szkół, niż samo społeczeństwo w Polsce. Komitet projektuje dalek budowę dalszych takich zakładów w Halie rowie nad morzem, w Gieszyńcu dla Górno-górno Śląska, w Krzemieniu i w Zakopanem.

Celem zrealizowania tak szeroko zakrojonej akcji, uchwałił zjazd Komitetu 15 VI. br. osobną rezolucję, wzywającą Rząd do utworzenia przy Min. oświaty specjalnej komisji wykształcenia zawodowego, w skład której wejść mają delegaci obywatelskich resortów.

Jan Mazur, gen. sekr. Komiteta.

Ustawa o uposażeniu funkcjonariuszy państw. i wojska w oświetleniu ogólnem, w praktyce i w świetle cyfr.

I.

Pobory funkcjonariuszy państw. normuje obowiązująca dotychczas ustawa z 13. lipca 1920 r. Dz. U. Nr. 65 oraz ustawy dotyczące dodatków za kierownictwo, za wyższe studia, wystęgę lat itp. pobory zaś zawodowych wojskowych osobna ustawa uposażeniowa.

W miejsce tych ustaw ma wejść w życie z dniem 1. sierpnia br. przyjęta w trzecim czytaniu przez Sejm i wyczekująca na uchwalenie jej przez Senat nowa ustawa o uposażeniu funkcjonariuszy państw. i wojska.

Ustawa ta ma mieć zastosowanie do urzędników i niższych funkcjonariuszy państwowych, nie wyłączając pracowników państw. kolei żelaznych, poczt, telegrafów i telefonów oraz nauczycieli wszystkich szkół państwowych, których stosunek służbowy opiera się na prawie publicznym z wyłączeniem jedynie sędziów i prokuratorów, których uposażenie ma unormować osobna ustawa, oraz pracowników kontraktowych i dziennie płatnych, którzy pozostają do państwa w stosunku prawnym - prywatnym.

Ustawa dzieli się na trzy części: I. Postanowienia ogólne; II. Postanowienia szczegółowe; III. Postanowienia przejściowe.

Podział powyższy, odpowiedni zupełnie pod względem konstrukcyjnym w założeniu, nie znalazł jednak właściwego wyrazu w samem przeprowadzeniu ustawy, której postanowienia sprzeczne są w dodatku z zapowiedzią wyrażoną w motywach do ustawy.

Ustawa ta bowiem zawiera tylko pozorną jednolitość uposażenia, w rzeczy wistości zaś traktuje odmiennie pod względem wysokości poszczególne dykasterie służby, upośledzając rażąco w stosunku do innych dykasterii specjalnie pracowników administracyjnych, a zwłaszcza Małopolski. Część ogólna, ujmując zasadniczo postanowienia nowego systemu uposażenia jako ustawa ramowa dla wszystkich dykasterii p. p. jest zarazem ustawą szczegółową dla funkcjonariuszy administracyjnych w ścisłym słowa znaczeniu. Część szczegółowa natomiast zalicza pracowników niektórych dykasterii do poszczególnych grup uposażenia, podczas gdy co do innych ma to nastąpić dopiero później w drodze rozporządzenia wykonawczego. Jednym przyznaje się dodatki za kierownictwo i inne, szczegółowo, określone uzupełnienia poborów, drugim nietylko nie przyznaje się takich dodatków, lecz przyznane już poprzednimi ustawami odbiera się, względnie pozostawia się tę kwestję do decyzji Rady Ministrów. Jednym przyznaje się awans automatyczny do wyższych grup uposażenia, drugiem natomiast tylko do wyższych szczebli w obrębie tej samej grupy.

Trzecia wreszcie część obejmuje postanowienia przejściowe, odnoszące się do ogółu, tudzież postanowienia specjalne, dotyczące niektórych dykasterii funkcjonariuszy państwowych.

Tabela, obejmująca ustaloną w art. 3. ilość punktów (mnożników) dla każdej grupy i szczebla przedstawia się następująco:

Grupa uposażenia	Szczepki uposażenia						
	a	b	c	d	e	f	g
I	2600						
II	2200	2300	2400				
III	1800	1900	2000	2100			
IV	1400	1500	1600	1700	1800		
V	1100	1200	1300	1400	1500		
VI	800	875	950	1025	1100	1175	
VII	600	660	720	780	840	900	
VIII	480	520	560	600	640	680	
IX	390	420	450	480	510	540	
X	330	350	370	390	410	430	450
XI	270	290	310	330	350	370	390
XII	240	255	270	285	300	315	330
XIII	210	225	240	255	270	285	300
XIV	180	195	210	225	240	255	270
XV	150	165	180	195	210	225	240
XVI	130	140	150	160	170	180	190

Mimo, iż dotąd obowiązująca — nieistniejąca nieobecnie wykonywana — ustawa uposażeniowa z 13. lipca 1920 r. ujawniła w całej jasności ujemne skutki zasad, przyjętych w niej za podstawę konstrukcji systemu plac niema w nowej ustawie faktycznego ujednostajnienia tych systemów, oraz zrównania co do poborów i praw wszystkich p. p. o tych samych kwalifikacjach i ilości lat służby, co jest największym jej błędem.

Nie wchodząc na razie w ocenę, czy i jakie korzyści przyniesie ta ustawa ogółowi, względnie poszczególnym dykasteriom funkcjonariuszy państwowych — co wykaza zestawienia poborów — należy stwierdzić, że uchwalenie nowej ustawy uposażeniowej było pierwszorzędna koniecznością, aby 1) usunąć istniejący od grudnia 1921 r. stan ex lex w tej kwestji; 2) umożliwić likwidatorom poszczególnych władz i urzędów prawidłowe obliczenie poborów, ogółowi zaś funkcjonariuszy państwowych orientację, co im się należy, co dotychczas nie było możliwym; 3) stworzyć podstawę do uchwalenia nowej ustawy (emerytalnej) w miejsce dotychczas obowiązującej, która krzywdzi w wysokim stopniu emerytów, wdowy i sieroty nie tyle sama, ile jej niewykonanie w związku z obcięciem ustawy uposażeniowej z 13. lipca 1920 roku.

Odnosnie do uproszczenia techniki obliczenia poborów spełni ta ustawa w każdym razie pierwszorzędne zadanie.

Część szczegółowa zawiera — jak wspomniano — postanowienia, dotyczące systemu uposażenia.

Ogół pracowników państwowych, zaliczonych dotychczas do jednego z 12 stopni służbowych (urzędnicy), względnie do jednego z 9 stopni plac (funkcjonariusze niżsi) ma się pomieścić wedle nowej ustawy w 16 grupach uposażenia.

Dla poszczególnych grup uposażenia ustanowiono pewną ilość szczebli plac, do których mają się funkcjonariusze państwowi posuwać automatycznie w zasadzie co trzy lata.

I grupa uposażenia posiada tylko 1 szczebel, II 3 szczeble, III 4 szczeble, IV i V 5 szczebli, VI—IX włącznie 6 szczebli, X—XVI włącznie 7 szczebli uposażenia.

Dla poszczególnych grup i szczebli ustanowiono pewną ilość punktów (mnożników), która pomnożona przez jedną dla wszystkich grup mnożną ma dać uposażenie samotnego funkcjonariusza państwowego.

Wysokość mnożnej, którą na dzień 1. sierpnia ustalono na 4150 ma ustalać najpóźniej 20 dnia każdego miesiąca na następny miesiąc Rada Ministrów na wniosek Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem skarbu, stosownie do zmiany wysokości kosztów utrzymania w okresie od 15 dnia poprzedniego miesiąca do dnia 15 miesiąca bieżącego.

GŁOSY PUBLICZNE.

O pamiątkę po Legionie Wschodnim.

upomina się bardzo słusznie i na czynie autor artykułu pod powyższym tytułem w Nrze 220 „Słowa Polskiego“. Nawołując do jego słów pragnę zwrócić uwagę polskich Lwowian na powien dotkliwy leżeński narzucony od lat paru muron naszego miasta. — Ponieważ „dłużej klasztoru niż przeora“ ufam, że w miarę ustaniania się prawd historycznych i opinii o nich, skorygować będzie można nie tylko „verba“ które „voiant“ ale i „scripta“, które nie wiedzą same co „narrant“.

Do takich należy nazwa jednej z głównych ulic Lwowa. Stąd jak wiadomo wyszedł rozwiązany przez śp. Skarbka w Mszanie do niej „Legion Wschodni“. We Lwowie formowały się jego szeregi, którym przypaść miał w czasie wojny zaszczyt podniesienia pierwszego buntu przeciw zaborczym państwom centralnym. Jeżeli tedy o Legionach we Lwowie świadczyć miała jaka ulica, nazwa jej brzmieć była winna jedynie: „Ulica Legionu Wschodniego“. W potocznej mowie skróciłoby się to po prostu na ulicę „Legionu“ i nikt nie miałby wątpliwości, którego: Ulica „Legionów“ bowiem jest właśnie we Lwowie bezsensowna, jest jaskrawym hołdem złożonym przez partię partji, urąganiem prawdzie, przypadkowym skutkiem terroru, przypadkowo zgrupowanych żywiołów. Poza tem nazwa ta jest historycznie balaunna. Był przecie Legion Dąbrowskiego, formował Legion we Włoszech i Turcji Mickiewicz, „Wschodni“ rozwiązał Skarbek, „Zachodni“ rzykował Piłsudski... Były zresztą i rzymskie... Czyżby więc zbiorową chwałę tych wszystkich upamiętniać miało lwowskie corso Ale nie, tego nikt nie przypuszcza, nie pragnie też i tego, żeby chyłkiem „zmieniać po cieniu tablicę. Idzie dziś jedynie o to tylko, aby się bezsens nie przedawnił, aby o nim pamiętać, a z czasem, gdy będzie pora, skorygować narzucone miastu balaunstwo. T. R.

† Prof. Antoni Jurasz.

Nadeszła wczoraj do Lwowa bolesna wiadomość o śmierci b. profesora i rektora Uniwersytetu lwowskiego Dr. Antoniego Jurasza. Zmarł on w nocy z niedzieli na poniedziałek w Poznaniu w 75 roku życia.

Dr. Antoni Stanisław Jurasz urodził się w Spławiu, pod Poznaniem, 24 listopada 1847 r. Wychowanek gimnazjum poznańskiego, kończył studia uniwersyteckie w Greifswaldzie i Wuerzburgu. Jako młody lekarz odbył kampanię wojenną r. 1870/71, biorąc udział w bitwie pod Noisseville i Longwy. Od r. 1872 osiadł w Heidelbergu, gdzie w r. 1877 habilituje się jako docent medycyny wewnętrznej i specjalizuje w laryngologii.

Jako laryngolog zyskuje wielką sławę. Jest założycielem związku laryngologów w Niemczech, członkiem Tow. Pozn. Nauk w Poznaniu, Tow. laryngologicznego w Paryżu i Wiedniu, członkiem honorowym wielu towarzystw lekarskich.

W r. 1908 powołany na katedrę laryngologiczną do Lwowa. Osiadł w naszym mieście, zyskując odrazu w jego życiu naukowym i kulturalnym pierwsze miejsce. Po wojnie powraca w rodzinne strony, wyzwolone już z jarzma pruskiego, zamieszkuje przy swym najstarszym synie, prof. uniwersytetu poznańskiego, Antonim Juraszu. Tam, odczyniony powszechną chorobą, ulega w sędziwym wieku dłuższej chorobie.

Śmierć jego okrywa żalobą wdowę Karolinę z Gaspejów, czterech synów i 1. oprócz wymienionego już prof. Antoniego — inż. Karola Olgierda, dyrektora gazociągów miejskich, Dr. Kazimierza Jurasza, dyrektora banku i Edwarda Jurasza, urzędnika w Warszawie, oraz cztery córki panie: Helenę Janta-Polczyńską w Poznaniu, Marię Rozstańską w Warszawie, Jadwigę Hintze, wdowę po agronome i Janę Elżbietę Juraszównę.

Pogrzeb śp. prof. Jurasza odbędzie się dziś, w środę, w Poznaniu.

GINEKOLOG 4875n

Dr. R. Brejter powrócił.

Henryk Kwiatkowski (C. d. n.)

Potrzeby rolnictwa na kresach.

Tarnopol, 11 sierpnia.

Komisja poselska, wydelegowana przez Sejm dla zbadania stosunków na kresach wschodnio-malopolskich odroczyła swój przyjazd aż do października. Nie wiadomo, co wpłynęło na tę wysoce niepożądaną dla naszych stosunków zwłokę, w każdym jednak razie musiałoby się stać coś bardzo ważnego, bo członkowie tej komisji, wiedząc aż nadto dobrze jak pośpiesznie w meseniu pomocy rolnikom i rolnictwu na naszych kresach jest konieczny i zwłoki nie cierpiący. Zanim więc komisja ta przybędzie, nie od rzeczy będzie, bodaj z grubszego, potrzeby naszego rolnictwa rozważyć i ze stanowiska obiektywnego omówić, korzystając z uwag udzielonych mi przez „Kresowe Tow. Gospodarskie w Tarnopolu”, które przygotowało wyczerpujący memoriał i z własnych na miejscu spostrzeżeń przedstawię poniżej najważniejsze potrzeby tego ośrodka naszej sły państwowej i naszego dobrobytu.

Rolnictwo kresowe, zniszczone wojną, nawiedzane zostało po wojnie podwójną plagą: Brak ustalenia granic wschodnich, a więc uczucie tymczasowości bytowania z jednej, a zupełnie niepotrzebne rozdarcie partyjne rolników z drugiej strony. Były to owe dwie plagi, które lenieszce z rąk wytrącały jak i wszelki postęp rolniczy i dążenie do usunięcia skutków wojny paraliżowały. Odbiło się to równie fatalnie na samej kulturze roli, jak i na doli rolników Polaków.

Nie mogę wylizczać wszystkich potrzeb rolnictwa naszego, ale poruszę te, które przy uchwalonym obecnie miliardowym kredycie i krzytynie dobrej woli i energii w lwej części usunięte być mogą, gwarantując tem samem rozwój i siłę elementu polskiego na kresach a także i przyspieszenie normalnego współżycia oia bratnich narodów. Na pierwszy plan wysuwają się trzy główne bolączki. W szcze gółności:

1) Osadnictwo. Dola osadników kresowych jest straszniejszą niż to można opisać. Setki rodzin mieszkają jeszcze z łaską „urzędów odbudowy“ w ziemiankach i mają tę perspektywę przed sobą, że jeżeli pomoc nie nadejdzie natychmiast, a najpóźniej w miesiącu wrześniu, dzieci ich przeróżnemi chorobami będą dziesiątkowane. Zajście podziwiać naszego Mazura, że z taką zaciekłością trwa na miejscu i to z taką świadomością, że jest strażnicą Polski na Wschodzie. Słabsi opuszczają nas i tracąc na sprzedaży wolą powrócić na płacchy zachodnie, aniżeli na miodem i mlekiem płynącym czarnoziemiu żyć jak nie ludzie. Wtęlu w osadników do tego stopnia jest pozbawionych środków do pracy iży cia, że nie mają ani plugów, ani innych bezwzględnie koniecznych narzędzi rolniczych. Nie mówię już o inwentarzu żywym lub sztucznym nawozie. Skoro do tego dodamy moralne utrapienia z powodu niezalatwienia intabulacji kupna parceli, do stanemy obraz chłopca polskiego, trapiącego we wszystkie najczulsze strony. Tęgo chłopca, który przecież ma poprawić kulturę ziemi polskiej, podnieść ogólny przychód narodowy i stać się magnesem oczuszczenia w okolicach, w których popi kradną jak najcięższe duszyczki. Ironia jest, że o osadnikach pamiętają tylko i to bardzo czule, jajczarze, molesiarzy wieś o dostarczeniu puddingów dla angielskich gentlemanów. Gdyby nie Towarzystwo Gospodarskie a ostatnio i MTR, nie byłoby u nas literalnie żadnej roboty, krom karczunku lasowego i parcelacyjnej frymarii. Miarodajne czynniki powinny przystąpić natychmiast do sanacji stosunków wśród osadników, choćby tylko ze względu na to, że to są przecież... także ludzie.

2) Drogi i mosty. Nie potrzeba chyba długo się rozwodzić, że drogi i tych stronach milionowych armii i kroci tysięcy wojennych transportów, musiały uleże zniszczeniu, ale nie można milczeniem pominać faktu, że dotychczas dla dróg tych nie a nie się nie robi. Doszło do tego, że np. w Zbarażczyźnie wszelka podróż kołowa jest męcząństwem, a powiatowi drożnicy od pół roku żadnej płacy nie pobierają. W południowej części naszych kresów przybywa do powyższego jeszcze brak mostów. Nawodnienie jest tam silniejsze, to też i kołowanie dzięki brakowi mostów może spowodować kolowaciznę u przejeżdżających. Na Złotej Lipie np. mostów niema, a w kolo zboże aż się dusza radnie. Nikt się nie zatroszczy, aby rolnikowi ułatwić zwózkie i w ten sposób uchronić go przed nieczczaniem martwego i żywego inwentarza, a bardzo często i przed zamknięciem plonów zżętych a nie zwiezionych na czas. Jedyna pocięcia w takim stanie dróg naszych jest myśl, że władza na wojnę się nie zanosi, skoro nawet wojskowość o nie nie dba.

3) Hodowla. Niejeden mieszczuch przejeżdżający wzdłuż naszych jak i pastwisk, pomyśli: „Co za wielka liczba bydła i koni mają ci ludzie“. I rzeczywiście. Właśnie nasz posiada stonikowa więcej była obecnie, niż przed wojną. Ziemia nie mała ani w jednej trzeciej części stanu przed wojennego. Ale jakościowo było to nie przedstawia żadnej wartości. Zilk rasy jest tak wielki, że jeszcze kilka lat a by-

dko stanie się raczej ciężarem, niż dobrodziejstwem dla rolnika. Dochoiz do tego, że koszt utrzymania bydła nie pokrywa już straty z powodu zaniku jakości i wydajności. Przyczyna leży w zupełnym braku stonowit. Żadne z Fowarzystw rolniczych nie może sobie teraz pozwolić na zakupno potrzebnej ilości buhajów, lewico we rzady nie mogły, a może niebyst chciały polepszać rasę żywego majątku, jako należącego w części do „mamutów“. Byłoby bardzo wskazane pospieszyć Tow. rolniczym z pomocą w zakupnie bodaj małej ilości buhajów, a nadto koniecznym jest powiększenie stacji ogierowych i chlewni.

To są trzy kardynalne potrzeby rolnictwa na kresach, chociaż inne jak np. zmizka taryf kolejowych na transporty nasion, na-

wozów sztucznych i węgla dla przemysłu rolniczego, jakoteż i wgląd w opłacalność Kas Chorych, skrojonych wosgozie na modłę socjalistyczną a więc tak samo skrupulatnie niekontrolowanych jak np. Kasa we Lwowie, są równie doniosłe i ciężkie.

Sądzę, że nie będę posadzony o santonizację, jeżeli imieniem wszystkich rolników na kresach zaapeluję, aby Władze i miarodajne czynniki mające wpływ bezpośrednio na rozdział miliardowego kredytu, przystąpiły natychmiast do pracy, zapominając o austriackich formułkach biurokratycznych, czem dopomoga sprawie, a nieszczęśliwym osadnikom ułatwią bytowanie, na jakie, jako na obraz i podobieństwo Boże stworzone istoty ze wszelkich miar zasługują. (Ziel...)

Wiadomości bieżące.

Lwów, 14 sierpnia.

TEATR WIELKI.

Wtorek 14 sierpnia o godz. 7.30 „Płomień“ sztuka w 3 akt. H. Müllera (gość. wyst. Wysockiej i Solskiej, premiera).

Środa 15 sierpnia o godz. 7.30 Uroczyste przedstawienie z powodu święta żołnierskiego „Wienna Kochanka“ z p. Raschkeim w roli majora Bódzanty. — O g. 7.30 „Płomień“ sztuka w 3 akt. H. Müllera (gość. wyst. Wysockiej i Solskiej).

Czwartek 16 sierpnia o godz. 7.30 „Płomień“ sztuka w 3 akt. H. Müllera (gość. wyst. Wysockiej i Solskiej).

TEATR MAŁY.

Wtorek 14 sierpnia o godz. 7.30 „Weteran“ sztuka w 3 akt. (gość. wyst. Jednowskiego, 50 proc. zniżki).

Środa 15 sierpnia o godz. 7.30 „Weteran“ (ostatni gość. wyst. M. Jednowskiego).

Czwartek, piątek i sobota teatr zamknięty.

TEATR NOWOŚCI do końca sierpnia zamknięty.

— Do P. T. Prenumeratorów! Wszystkich P. T. Prenumeratorów tak miejscowych, jak zamiejscowych, którzy jeszcze nie uiszcili przedpłaty, bądź przesłali mniejszą niż obowiązującą z d. 16 sierpnia, bądź zalegają — aby bezwzględnie wpłacili według cen podanych w nagłówku numeru najdalej do 20 b. m., gdyż po tym terminie bezwarunkowo wstrzymamy wysyłkę dziennika.

— Dzisiejsza, tj. wtorkowa premiera „Płomienia“ wzbudziła duże zainteresowanie nie tak ze względu na temat jak i na dwie nasze znakomite artystki Wysocka i Solska, które w sztuce tej dają dwie przepyszne kreacje. „Płomień“ grany będzie przez kilka dni z rzędu.

— Ostatnie występy Jednowskiego. W środę kończy w Teatrze Małym swą gościnę znakomity artysta, którego Lwów przyjął tak gorąco. Pożegnalne przedstawienie Jednowskiego wypelnia napewno po brzegi salę Teatru Małego publicznością, która będzie chciała raz jeszcze widzieć świętego amyste w jego niezrównanej kreacji.

— Oddział Lwowski Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego urządził w niedzielę, 19 bm., jednodniową wycieczkę do skał w Uryczu z wyjściem z Boryslawia. Wyjazd ze Lwowa w sobotę, 18 bm., o g. 23.25. powrót w niedzielę, o g. 22.05. Informacja i zgłoszenia w sklepie Krawiański Ska, pl. Mariacki 8, codziennie do piątku, do g. 18-tej.

— Członkowie Malopolskiej Straży Obywatelskiej stawiają się dnia 15 sierpnia br. o g. 7 rano w lokalu M. S. O. Sektora I, ul. Gródecka 81, I. p. (nad apteką Łazowskiego), celem wzięcia udziału w uroczystości „Święta Żołnierza Polskiego“, które się odbędzie na Błoniach Janowskich. Popołudniu festyn na boisku Sokola-Macierzy. Poleca się członkom wziąć jak najlichnieszzy udział. — Komendant okręgowy: Sannetra.

— Rewja wojskowa i msza św. połowa odbędzie się we środę, tj. dnia 15 sierpnia br. o godzinie 8.30 na Błoniach Janowskich z powodu Święta Żołnierza Polskiego.

— Związek Halerzyków we Lwowie. Biuro urzędni się w kancelarii dra Rolnickiego, Rynek 4.

— Wyjaśnienie Banku Przemysłowego. W związku z notatką, która ukazała się w dziennikach w dniu 10 bm. pod tytułem „Wykrycie olbrzymich magazynów paszarskich we Lwowie“, Polski Bank Przemysłowy stwierdza, iż nie posiada oddziału towarowego ani magazynów i towaru nie handluje, a założony przed wojną przy filji krakowskiej oddział towarowy zakwalifikował jeszcze w roku 1915, nie chcąc w tak ciężkich czasach narażać się na zarzut popierania paszarsstwa czy behwu żywnościowej. Towar zakwestionowany onegdaj przez Urząd Tagowy Miejski w magazynach

firmy sped. „Polski Gieł“, został na desłany z zagranicy pod adresem Polskiego Banku Przemysłowego, celem zamkaso wania od tutejszych kupców ceny konna w obecnej walucie, co wobec ostatnich zarządzeń dewizowych nie mogło nastąpić. Bank spełniając w tym wypadku jedyną rolę inkasenta, nie jest właścicielem towaru i żadnej odpowiedzialności z tego powodu ponosić nie może.

— Podwyżka cen tytoniowych wyrobów. Od 14 bm. począwszy podwyższone zostaną z rozporządzenia min. skarbu ceny detaliczne sprzedaży wyrobów tytoniowych wyprodukowanych w wytwórniach państwowych a to: na cygara od 45 do 25 proc., na papierosy od 40 do 30 proc., a na tytonie od 45 do 25 proc.; ceny detaliczne wyrobów tytoniowych wytwórni prywatnych podwyższone zostały: cygara od 50 do 40 proc., papierosy od 60 do 45 tytoń od 45 do 40 proc. W szczegółowości kosztu ja: I. Cygara. Havana 10,300 mk. za sztukę. Belweder 8000 za szt., Wawel 7000 za szt., Brytania 6500 mk., Tabaco 5000 mk., Ku ba 5500 mk., Portorico 3500 mk. Mieszane zagraniczne 3200 mk., Bazyl Virginia 2000. II. Papierosy: Sinks 1100 mk. za szt., Dames 1300 mk., Kalif (Kedyw) 1200 mk., Egipskie 1000 mk., Klub 800 mk., Scimowe 800 mk., Prezydent 700 mk., Damskie 700 mk., Farys 600 mk., Pogoń 700 mk., Warsz. 700, Sport 700, Syrena 500 mk., Wisła 500 mk., Wanda 400 mk. III. Tytonie do papierosów. Kir 1,500,000 mk. za 1 kg. Ksanti 1,450,000 mk. za 1 kg. Najprzedniejszy sułtański 1,350,000 mk. za 1 kg. Najprzedniejszy macedoński 1,200,000 mk. za 1 kg. Najprzedni turecki 1,000,000 mk. za 1 kg. Przedni turecki 760,000, Średni 700,000. Kresowy 500,000 mk. IV. Tytonie do fajki. Przedni fajkowy 300,000 mk za 1 kg., Zwyczajny fajkowy 220,000 mk. za 1 kg.

— Tajemnica rusztowania. Opowiadano mi następującą, podobno prawdziwą, historię pewnego rusztowania. Z pewnej kamienicy wyjechał lokator II. piętra na święte powietrze, o czym dowiedziawszy się dwaj pomysłowi złodzieje — postanowili sprzęt z opuszczonego mieszkania wynieść. Trudno było tej operacji dokonać w dzień a w nocy brama zamknięta broniła im wstępu do wnętrza. Wymyślił przeto nowy sposób cichego wtargnięcia do środka. Oto pewnego dnia z wielkim łoskotem przystawili do ściany owej kamienicy duże, sięgające aż do II. piętra, drabiny. Nikt się temu nie dziwił, jako że ruch budowlany wzniął się we Lwowie i wiele kamienic w ten sposób restauruje się. Nikt również nie był ciekaw zapytał o to właściciela, choćby z tej prostej racji, że właściciel w innej mieszkał kamienicy, a wobec ustawy o ochronie lokatorów tak sobie zbrzydził swą własność, że nawet po czynsze nigdy nie przychodził, rozumiejąc, że podróz tramwajem nie opłacałaby się. I tak się wszystko pięknie składało, że owi pomysłowi złodziejczkowie pod pokrywka nocy w przedciągu trzech miesięcy wynieśli po rusztowaniu wszystkie sprzęty z mieszkania na II. piętrze, a nikt im w tem nie przeszkadzał. Raz tylko w nocy zdążyło się, że dwaj jacyś zawieruszeni przechodnie przystanęli, widząc, wyszalone z góry po drabinie poduszki, ale gdy im powiedziano, że to właśnie odbywa się przymusowa rumacja, bez szczególnego zdziwienia poszli dalej. Wrócili jednak nieszczęśliwi lokatorzy i ze swego mieszkania, wypelnionego tylko szkieletemi grubszych mebli, spostrzegli rusztowanie. Niestety, tylko domyśleć się mogli, kto im figla złodziejskiego spłatał, bo nikt, nawet gospodarz, nie potrafił ich obnażyć, skąd się to rusztowanie wzięło.

Historia ta przypominała mi, gdy omal koziołka nie wywrócił na stojącym od kilku miesięcy rusztowaniu jakiegoś wiadomo w jakim celu podpiera kamienicę na rogu ul. Kochanowskiej i Pańskiej, zwana „pod kręconymi słupami“.

— Kradzieże. Z mieszkania Jadwigi Budzko, przy ul. Kapelnej 6, skradł, prawdopodobnie dziad w tamtej okolicy żebrzący, srebrną torbę, wagi 170 gr. — Szpałownia Marja, zamieszkała przy ul. Oberwiskiej 1. 6, doniosła policji o kradzieży portfeila z 30,000 mk., na szkodę tej narzezzonego Horejki Stanisława, plutonowego 40 p. p.

W podejrzeniu jest Rzaśa, który w dniu tym zyscił ubranie poszkodowanego. — Inspektorowi szkolnemu, Alojzemu Wanczurowi, zam. przy ul. św. Józfi 1. 51, z zamkniętego mieszkania skradziono garderobę męską i damską, wartości 10 mil. marek.

— Ogień komiunowy. Wczoraj zapaliła się sadza w komnie realności przy ul. Zyblikiewicza 1. 2. Zapalona straż pożarna ugasiła pożar, który nie wyrządził żadnych znaczniejszych strat.

— Czarnogieldzlarz. Na ul. św. Stanisława przytrzymano żydka z Moś'sk, Berka Schneebauma, na spekulacji walutami. Po przeprowadzonej rewizji zakwestionowano 10 dolarów a żydka puszczone na wolność. — Na tej samej ulicy odebrano imieniu żydkiowi, Moritzowi Weberowi, 1 dolar i 90 tys. mk.

— Nie udało się, Jan Kuraż, pochodzący z Kleparowa, wyciągnął z kieszeni jednej pani pieniądze, z którymi usiłował zinedza. Na krzyk poszkodowanej, kieszonkowca przytrzymał posterunkowy i odstawił go na ul. Jachowicza.

— Tragiczny wypadek. Michał Berezowski, lat 45, schodząc ze schodów kamienicy przy ul. Kościuszki 1. 6, dzięki słabemu a raczej żadnemu oświetleniu klatki schodowej, potknął się i stoczył w dół, łamiąc sobie przy tem czaszkę. Po opatrunku, jaki mu udzieliło Pogotowie Ratunkowe, odwieziono ofiarę nieoświetlonych kamienic w stanie groźnym do szpitala.

Z kraju.

□ HUSIATYN. Majątek wojskowy. Wzdłuż linii kolejowej, przy drogach i na polach znajdują się pozostałe od lat wojny olbrzymie więzy kolczastego drutu, który jako niezinventaryzowany przez władze wojskowe, niszczycie przyprowadzając skarb Państwa o wielkie straty. Gdzie winy szukać i kogo obwiniać w tej chwili trudno. Fakt jest, że drutu wojskowego leży w okolicy Husiatyna na setki milionów a może na miliardy, a niema nikogo, kto by odpowiedzialnym czynnikiem wskazał niszczycy majątek. Może ta notatka zwróci uwagę DOK Lwów, które jako najbliższa powinno być najbardziej zainteresowane.

Brak oświetlenia. Wspaniale przed wojną miasto, posiadające nawet centrale elektryczną, dziś tonie w ciemnościach. Latarnie jakie posiada magistrat są schowane w magazynie, zdają się „na lepsze czasy“. Jeśli się zważy, że do pożaru nocnego dziesiątki fur codziennie wyjeżdża, zaiste dziwić się trzeba, że dotąd nie było wypadku zabicia kogoś, czy oka leczenia. Dobry gospodarz miasta, jakim jest komisarz Tarnawski, powinien i ta piekaca sprawa zająć się i jaknajchleję ją zrealizować.

□ GRÓDEK JAGIELLOŃSKI. Sieroni miarodajnym do wiadomości. Przy garnizonie wojskowym w Gródku Jag. wakowała posada lekarza kontraktowego. Na posadę tę — bez ogłoszenia konkursu i ku wielkiemu zdziwieniu interesującego się tem społeczeństwa — powołany został Dr. Joachim Margules, który będąc jeszcze w latach 1919—1920 lekarzem wojskowym, podał, że jest narodowości żydowskiej, po czem został z armii usunięty. Opinia publiczna zatrwożona jest tak niezważajcem na nie postępowaniem czynników, które mu tę posadę nadały, tembardziej, gdy się zważy, iż do obowiązku lekarza kontraktowego należy badanie poborowych. Spodziewamy się, że DOK Nr. 10 w Przemyśle zainteresuje się tą sprawą.

□ DROHOBYCZ. Samobójstwo niebezpiecznego bandyty. W dniu 9 bm. około g. 11 przedpołudniem powiesił się w arszatach tut. Komisarjatu P. P. Fedjo Nannanuk, lat 21, pochodzący z Łopusznej, p. Sambor. Denat miał na sumieniu cały szereg kradzieży, włamań, rabunków, których się dopuścił, wchodząc w skład grasujących na obszarze powiatu drohobyckiego i samborskiego band Zajaca, Floka jak i Stefana Nannanuka, siejących postrach w całej tej okolicy. Część jego towarzyszy dostała się już przedtem w ręce organów bezpieczeństwa i odsładnie już zasłużoną karę. Zaś Fedjo Nannanuk ukrywał się dotąd z powodzeniem mimo energii tropiących go wywiadowców, uprawiając dalej swe bandyckie rzemiosło. Dopiero w dniu 8 bm. wpadł w ręce mistrzadzonego Michała Andryjszyna. Osadzony przed dostawieniem do sądu w tut. areształh policyjnych, widocznie wiedziony wyrzutami sumienia i obawą przed długoletnim więzieniem, powiesił się nazajutrz na powrozie, skręconym z bielezny, przywiązany do kraty więziennej. Wezwany lekarz, Dr. Haffner, stwierdził śmierć przez powieszczanie. Alfa.

□ ZAKOPANE. Ceny w pensjonatach i hotelach zakopiańskich. Podajemy do publicznej wiadomości nowe ceny i trzymaria, obowiązujące od 10 sierpnia br., w pensjonatach zakopiańskich: I. 140,000 mk. (I. kategoria), 120,000 mk. (II) i 100,000 mk. (III). Ceny pokoi w pensjonatach i hotelach (z pościelą i usługą) ogostają zmienione i wynoszą: w pensjonatach I-ej kategorii: do 22,500 mk. (o 1 łóżku) i 33,750 mk. (o 2 łóżkach); w II-ej: do 15,000 mk. i 27,000 mk.; w III-ej do 13,500 mk. i 20,250 mk. Za światło elektryczne płaci się 4000 mk. dziennie. Spis pensjonatów i ho-

tell według kategorii znajduje się w Buzze klimatycznym („Jutrzenka”). W hotelach II-jej kategorii (I-jej brak) płaci się za pokój itd. do 33.750 mk. (o 1 łóżku), i do 45.000 mk. (o 2 łóżkach); w hotelach III-jej kategorii do 22.500 mk. i 33.750 mk. Prowadzący pensjonat lub hotel wnieć przedkładać każdemu bez osobnego żądania oświadczenie rachunkowe; nie przestrzegane tego przepisu naraża Skarb Państwa na stratę i utrudnia kontrolę. — Tymczasowa Komisja Uzdrawiskowa: Dr. Józef Dęba, przewodniczący; Dr. Tadeusz Gabryślewski, sekretarz.

JAWORÓW. Sprawy szkolne. Warto jako przykład rządów Rady szkolnej tutajszej podać, że pp. Molczkowie Andrzej i Olga, Rusini, biorąc od 3 lat pensję nauczycielską VIII i IX klasy za darmo, bo całkiem nie uczą. Dzieje się to dlatego, że szkoła na przedmieściu Jaworowa. Nakończym, nie ma jeszcze pieców i podłóg i nie będzie ich mieć nadal. Kto choć trochę rozsądny, przydzieliłby ich do innej szkoły w tym samym mieście. Tymczasem ma wniosek insp. Rothlaendera przysłała teraz na to samo przedmieście zacięta hajdamaczka Hardyńska, zam. by zajęła Molczków. Wogóle stosunki szkolne w powiecie są łiche pod względem narodowym, a wprawdzie powiat ma mało Polaków, ale dobry inspektor zrobiliby niejedno dla spolszczenia szkół.

Sprawy podatkowe. Uderza nas dziwna praktyka, wszędzie powtarzana. Te rząd ogłasza na miesiąc z góry podwyżki cukru, spirytusu, soli czy tytoniu i ułatwia żydom chowanie wszystkiego i kolosalne zarobki. Kto z tem zrobi porządek? Podatek gruntowy i budynkowy radzimy odciąć do ściana gminom, które dobrze się wywiązały ze ścigania dla rządu daniny i same na tem zyskały 3 pr.

Administracja powiatu. Rady powiatowe są przeżytkiem. Czy nie można użyć ich urzędników w starostwie, do spensjonowania lub po przejściu ich na sily kontraktowe rządowe, czy w inny sposób? Poprawiłoby to administrację powiatu pod bardzo słabym starostą.

Manewry. Ułani 22 p. zniszczyli na manewrach lany pszenicy w Nahaczewie, a potem popelmali nadużycia przez atakowanie dziewcząt, kradzież świń i obelżanie włosian koniom (na sprzedaż). Tem zrazili sobie ludność i to Polaków, a przecież wojsko winno dbać o utrzymanie tej sympatii, jaką ma. Na ćwiczeniach nie można wybierać, gdzie jest pszenica, a gdzie nie, ale kto wpadł na pomysł manewrów teraz, zamiast np. we wrześniu, po zbiorach? Dowództwo korpusu winno się tem zająć.

LUBOMIL (na Wołyniu). Nadużycia przekupców żydowskich. Małe nasze miasteczko powiatowe ma teraz kurs nauczycielski, a jest tu szereg ludzi z Małopolski. Dokuczają nam wykupywanie żywności przez przekupców żydowskich daleko poza miastem, a jeszcze bardziej urażające targów przez żydów z prawosławnymi w nie dziele pod samym kościołem. Policja zupełnie nie przeciwdziała łapaniu ustawy o spoczynku świątecznym, ale może narzeczcie albo sama zrobi porządek, albo nałóż jej to starosta i p. wojewoda Srekowski.

ku lepszym: zmniejsza się przywóz towarów konsumpcyjnych, przeważnie produktów spożywczych, wzrasta natomiast przywóz towarów produkcyjnych (bawełny, wełny, garbników, przędzy itp.), jednocześnie z tem wzrasta nasz eksport, przytem półfabrykaty ilościowo są na pierwszym, wyroby gotowe — na drugim, a surowce — na trzecim miejscu.

Za pierwsze 4 miesiące br. w porównaniu z tym samym okresem czasu w roku zeszłym, wywóz drzewa przerobionego (deski, łaty, podkłady kolejowe) wzrósł 5 razy, odpadków ropy — 60 razy i przędzy — 10 razy.

Wywóz gotowych wyrobów zwiększył się w następujący sposób: włókienniczych przeszło 6 razy, skór wyprawionych i skórzanych wyrobów przeszło 3 razy, wyrobów metalowych 1,5 razy, galanterji i pasmanterji 1,3 razy i wreszcie przetworów chemicznych o 38 pr.

Z surowców najwięcej wzrósł wywóz drzewa (budulcowego i opałowego) oraz cementu.

Wiadomości gospodarcze.

Należność celna. Na mocy rozporządzenia ministra skarbu, dyrekcje polskich kolei państwowych korzystają z prawa do odraczania wpłaty należności celnych na czas od 2-ch miesięcy o ile odpawy celnej towarów dokonają agencje celne tych kolei. Zobowiązania powinny być pokryte przez dyrekcje polskich kolei państwowych po upływie miesiąca, wpłata powin na nastąpić najdalej w ciągu pierwszych 5-ciu dni każdego miesiąca.

Splata długów zagranicznych Polski. W roku bieżącym spłaciłmy dotychczas następujące długi zagraniczne: guldenuw

holenderskich 2 miljony, dolarów St. Zjednoczonych Ameryki Półn. 1.523.000, łrow wloskich walutą polską za około 2 miliardów marek. Dane powyższe dotyczą spłaconego kapitału. Poza tem spłaciłmy 916.250 dolarów tytułem procentów od zaciągniętych długów. Ogółem spłaciłmy w roku bieżącym, po przeliczeniu walut na dolary, około 1.860 tysięcy dolarów długów zagranicznych, razem zaś z procentami 2.775.250 dolarów, co wynosi po przeliczeniu na naszą walutę według kursu obecnego około 700 miliardów marek polskich.

Ogólny, pozostały dług zagraniczny Polski wynosi 287.175.068 dolarów. W roku bieżącym przypada jeszcze jedna tylko ważniejsza spłata w połowie października br. w sumie 283.500 dolarów. Największą spłatą w roku obecnym była rata za lokomotywy, dostarczone przez firmę Baldwin Co., w sumie razem z procentami z górą miliona dwustu dolarów, która przypadała w czerwcu roku bieżącego, a zatem w okresie najcięższego przesilenia walutowego. Uszczerzenie terminowe wówczas tej spłaty było jednym z ważniejszych czynników, które ugruntowały zamianę się gospodarczych świata do wypłacalności Polski.

Nowa emisja bonów złotych. Na mocy ustawy z dnia 22 marca br. wypuszczono 6 pr. złote bonny skarbowe na sumę 50 milionów złotych. Pierwszy termin płatności bonów serii A przypada 1 października. Aby umożliwić konwersję bonów, przypadających do wypłaty, Rada ministrów uchwała wystąpić do Sejmu z projektem ustawy w przedmiocie wypuszczenia 2-jej emisji 6 pr. złotych bonów skarbowych na opłatę bonów emisji poprzedniej. Nowa emisja wypuszczona byłaby 1 września br. na ogólną sumę 50 milionów złotych.

Mkp. w Zurychu	0.0025 cent
Dolar	245.000 mkp
Mk. niem.	0.06 mkp
Złoty polski	35.000 mkp

Notowania giełdowe.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 13 sierpnia.
Waluty: Dolary St. Zjedn. 245000.
Czeki: Belgia 11100, Berlin 0.03, Londyn 1185000, N. Jork 245000, Paryż 13550, Szwajcaria 44600, Wiedeń 3.48, Włochy 10550, Praga 7225.
Akcje: Bk dysk. warsz. 875, Bk dla handlu i przem. 250, Bk kred. warsz. 290, Bk Przem. warsz. 90, Pol. Bk handl. w Poznaniu 235, Polski Bk Przem. Lwów 100, Bk Związk. spół. zarobk. 575, Kijewski i Scholce 635, Bk Związk. Ziemiań 95, Sole potasowe 1750, Bk Małopolski 112, Wikit 140, Chodorów 1300, Czersk 1300, Warsz. raf. cukru 900, Przem. drzewn. 55, Warsz. kop. węgla 1175, Cegielski 155, Firlej 187.5, Łazy 105, Lilpop 205, Modrzejów 1705, Norbin 325, Ostrowieckie zakł. 1925, V. em. 1600, Ortwein i Karasiński 160, Rohm i Zieliński 245, Rudzki i Ska 650, Starachowice 970, Trzebinia 310, Ursus 1300, II. em. 480, Pocisk 1975, Parowozy 160, Zieleniewski 2200, Żyrardów 3725, Borkowski 135, Hurt 60, Jablkowscy 39, Żelazka 33, Tow. dla handlu i przem. 52.5, Polbal 39, Pol. Taw. żegl. 230, Ćmiełow 220, Habermusch i Schiele 850, Polska Nafta 147, Nobel 355, Siła i Światło 585, Spirytus 1400, Lenartowicz 50, Belpol 32500, Skup skór 70, Zawiercie 5100, Cerata 600, Pol. Tow. elektr. 150, Kabel 240, Klucze 205, Pol. przem. naft. 630, Częstochę 5900, Gosławice 635, Michałow 650, Marynin 750, Unja 1650.

GIEŁDA KRAKOWSKA.

Kraków, 13 sierpnia.
Tobian 75, Impej 16, Pharma 198, Br. Rolniczy 48, Żelazka Polska 25, Zieleniewski 2100, Cegielski 170, Warsz. spół. bud. par. 135, Trzebinia masz. 300, Górka 3100, Siersza gór. 1800, Tepege 610, Polska Nafta 150, Oikos 1050, Pezet 125, Pokucie 115, Niemołowski 210, Krakus 175, Siersza elektr. 78, Trzebinia tl. 850, Chodorów 1475, Ćmiełow 290, Strug 100, Myśl. fabr. kapel. 85, Bk Spół. zarob. 600, Ziarnski Bk kred. 33, Bk hipoteczny 120, Bk komercyjny 34, Bk kred. war. 290, Pol. Bk przem. 103.

GIEŁDA W ZURYCHU.

Zurych, 13 sierpnia.
Berlin 0.000145, Holandia 217 i pół, N. Jork 552 i pół, Londyn 25.25, Paryż 30.75, Mediolan 23.45, Praga 16.20, Budapeszt 0.03 i jedna ósma, Bukareszt 2.50, Belgrad 5.85, Sofia 4.80, Warszawa 0.0025, Wiedeń 0.0077 i jedna czwarta, Austr. kor. stempl. 0.0077 i pół.

GIEŁDA BERLIŃSKA.

Berlin, 13 sierpnia.
Londyn 16 957.500, N. Jork 3,690.750, Paryż 207.480, Szwajcaria 684.310.

ZBOŻE.

Lwów, 13 sierpnia 1923.
Ruch na giełdzie ożywiony — ogólny obrót 180 ton. Transakcje przeważnie w życie nowego zbioru po cenach niejednorodnych.
Tendencja chwlebna — usposobienie silne.
Żyto małopolskie 67/68 440. Owies małopolski 510.

CENY ZŁOTA.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa Oddział we Lwowie

placiła za	13 sierp.	11 sierp.
1 austr. kor. złotą	47156	46674
1 markę niem. złotą	55437	54371
1 rubel złoty	119750	118529
1 frank złoty	44904	192590
1 gram czystego złota	154671	153093
1 dukat	532068	526640
1 gram srebra	4655	4607
Złoty polski	35000	35000

oZ giełdy lwowskiej.

Lwów, 13 sierpnia 1923.

Uspokojenie wznowione przy dużej podaży, w następstwie czego kursa prawie wszystkich efektów uległy dość poważnej niższe.

Niekotowane również przeważnie niżkowe, prócz „Lnu”, który doszedł do 390.000 (nieefektywny 380). Obroty małe.

Placono w tysiącach: Azot 110—115, Arma 100, Cimbie 1675, Czechowice 60, Gazolina 300, Gazy z. 5500, Jaworzno 3900, Machle d 95, Nitrat 60, Rolindustria 40, Szkło 280.

Transakcje (w tysiącach): Chodorów 1325, 1340, 1325, 1330, 1350, 1345, 1350, 1345, 1350, 1340, 1342, 1345, 1340. Okos 800, 805, nieef. 775. Tes 1340, 1350, 1448 1450, 1425, 1400, 1430, 1450.

1320. Bk Hipoteczny 140, 137, 140, 139. Bk Przemysłowy 98, 94, 96, 97, 98, 97, 96, 96, 98, 94, 96. Bk Przemysłowy nieef. 88, 92, 90, 88, 90, 92, 91. ZBK. 25, 27, 25.5, 26, 26.5, 26, nieef. 18, 26. Parowozy 160, 161. nieef. 125, 130, 125, 122. Bracia Biskupscy 250. Cegielski 170, 150, 172, 155, 147.5, 170, 160, 170, 155, 170, 160, 175. Zieleniewski 2100, 2075, 2100, 2150. Browary 2280. Ćmiełow 265, 275, 250, 270, nieef. 225. Gafota 40, 45, 38, 39, 42, 47, 43. Niemołowski nieef. 127.5, 128. Pezet 130, 105, 108. Pocisk 170, 150. Nafta 160, 150, 155, 170, 155, 156, 160, 157. Nafta nieef. 130, 140. PTB. 90. Rakszawa 650, 670, 675, 660, 650, 675. Siersza elektr. 80, 75, 70. Siersza gór. 2100, 2000, 1900.

Dział ekonomiczny.

PKKP. W LIPCU.

Ogłoszono zestawienie rachunków PKKP. na dz. 31 lipca br. w dniu tym obieg banknotów wynosił 4.478.709 milionów mkp. Dług skarbu państwa 4.485.000 milionów mkp.

Zapas banknotów zagranicznych wg parytetu 2 952.289 marek złotych, zapas dewiz na rachunkach nostro wg parytetu 30,641.732 marek złotych, razem z górą 33 i pół miliona marek złotych. W porównaniu z ubiegłym miesiącem znacznie się zmniejszył zapas banknotów zagranicznych w P. K. K. P. (na 1-go ub. mies. 5.865.280 mk. złotych). Ubytek ten jest wynikiem rzucenia większej ilości banknotów tych na rynek, celem ukrócenia spekulacji, polegającej na wyższym cenniku w obrotach banknotów aniżeli dewiz, które właśnie raczej więcej winny być poszukiwane.

Natomiast ogólny stan rozrządzalnych zapasów walut obcych wzrósł mniej więcej wg parytetu o 1.800.000 marek złotych (w końcu zeszłego miesiąca wynosił 31.220.267 mk. złotych).

Obieg banknotów wzrósł w ciągu ubiegłego miesiąca o 902 060 milionów mkp., dług skarbu państwa o 1.488.500 milionów mkp.

POLSKI HANDEL TOWAROWY Z ZAGRANICĄ.

W naszym obrocie towarowym z zagranicą wyraźnie zaznacza się zwrot

Wart. nominal.	Dwid.		Akcje	13 sierpnia		10 sierpnia	
	1923	1922		placę	zapła	transakcje	
Mkp.	Mkp.		z kuponem bieżącym				
280	70	—	Bank Związkowy	22500	—	—	—
280	42	120	Bank hipoteczny	135000	141000	137000—140000	130000—150000
1000	300	600	Bank handl. pozn.	200000	—	—	—
280	56	140	Bank Małopolski	90000	—	—	—
280	42	140	Bank powsz. kred.	20000	—	—	19000—20000
280	42	135	Bank Przemysłow.	93000	99000	94000—98000	90000—95000
1000	250	—	Bank Rolniczy	40000	—	—	—
280	56	84	Bank Ziem. kred.	24000	28000	25000—27000	26000—30000
280	56	84	Bank Ziemelny	3000	—	—	—
1000	—	600	Zw. Sp. Z. w Poz.	250000	—	—	—
500	—	—	Agrochemia	130000	—	—	—
1000	—	—	Bracia Biskupscy	248000	252000	250000	—
500	500	—	Browary	2150000	2250000	2175000—2200000	2175000—2225000
1000	21	140	Chodorów	1315000	1365000	1325000—1350000	1300000—1450000
—	—	—	Cegielski	145000	170000	147500—170000	190000—225000
1000	200	1000	Ćmiełow	245000	280000	250000—275000	260000
140	22	140	Gafota	37000	48000	38000—47000	40000—50000
140	800	—	Galicja	2200000	—	—	—
140	119	—	Górka	1050000	—	—	—
140	280	140	Karpalit	180000	—	—	—
280	168	200	Krakus	135000	—	—	—
1000	90	—	Niemołowski	210000	—	—	210000—225000
1000	300	400	Oikos	795000	810000	800000—805000	860000—900000
500	60	—	Parowozy	155000	165000	160000—161000	175000—190000
500	209	—	Pezet	104000	131000	150000—130000	125000—140000
1000	—	750	Piótno	420000	—	—	—
350	14	170	Pocisk	148000	172000	150000—170000	—
500	100	350	Polska nafta	148000	172000	150000—170000	175000—190000
500	225	490	Polskie Tow. Bud.	88000	92000	90000	—
10000	1500	—	Potęga	17000	—	—	—
140	100	280	Rakszawa	645000	680000	660000—675000	680000—720000
200	21	40	Siersza elektr.	68000	82000	70000—80000	85000—90000
140	450	—	Siersza gór.	1880000	2120000	1900000—2100000	1700000
280	—	56	Spół. Wydawnicza	58000	—	—	50000—60000
700	350	700	Tepege	440000	—	—	—
1000	150	350	Tespy	1300000	1500000	1320000—1480000	1450000—1700000
500	180	250	Ursus	750000	—	—	—
1000	170	1070	Zieleniewski	2050000	2200000	2075000—2150000	2000000—2200000
500	100	—	Polski Glob	7000	—	—	—
1000	160	250	Polbal	30000	—	—	—
140	70	210	Polskie Tow. handl.	75000	—	—	75000
1000	200	600	Polsot	27000	—	—	—
50	100	—	Wawel	2500	—	—	—
140	20	50	Żelazka Polska	23000	—	—	—

OGŁOSZENIA

KUPNO I SPRZEDAŻ.

MASZYNA kuśnierska lub rękawicznicza do sprzedania. Tarnowskiego 59. od 16 do 20 parter na prawo. 4810

SPRZEDAM dom pół morga ogrodu w śródmieściu w Gnieźnie tylko Polakowi katolikowi. Cena 3000 zł. polsk. Zgłoszenia pod Polakowi do Redakcji „Słowa Polskiego“. 4838

PARCELE 200 sążni przy ul. Wuleckiej sprzedam. Strutyński, Nabelaka 41. 4839

FORT PIAN koncertowy czarny **Bezanendorfera** płyta metalowa **piانو** zagraniczne czarne w dobrym stanie sprzedam lub zamienię z fortepianem Hanak, Pańska 21. 4849

FORTEPIAN palisandrowy płyta metalowa, dobry sprzedam Paulinów 12B, genek na lewo. 4850

LOKOMOBILE, KOTŁY PAROWE, motory, walczyńskie, maszyny rolnicze, auta itp., kupuje, sprzedaje i przyjmuje w kramie Biuro techniczno-handlowe „IWOLUTA“, Ossolińskich 11. 4856

BIELIZNĘ męską, damską pościelową przyjmuje do szycia. Szwalnia Teatynska 1 A. 4868

KAPELUSZE wszelkiego rodzaju poleca magazyn Eugenji Drojowskiej, Halicka 20 l. p, Przerabia modnie i tanio. 4744

MEBLE antyczne, dzieła sztuki, porcelana szkło sprzedaje, kupuje przyjmuje w komis Magazyn antyków, Tabiński, Batorego 24. 4642

KAPELUSZE wszelkiego rodzaju przerabia MODNIE, TANIO — TOPOLNICKA, Kopernika 1. 458 6

FORTEPIAN dłuższy, dobry, palisandrowy — sprzedam Kopernika 26, parter, Skłeniarski. 4531

PIANINO krzyżowe, prawie nowe, w metalowej pancerniej płycie, struny miedziane, kość biała prawdziwa sioniowa, ton koncertowy, wygląd wspinały, marki światowej „Ehrbar“ Znajdemu cenę tycyń korzystnie sprzedam. Kopernika 26, parter oficyny gankiem ostatnie drzwi. 4832

STAROŻYTNE pieniądze do sprzedania. Administracja pod „Drogocenny Antyk“. 4787

KUPIE MAJĄTEK ziemski w Małopolsce. Zgłoszenia do kancelarii adwokata Dra Longchamps, Lwów, Kopernika 1. 20. 4790

KAMIENICE wille z wolnemi mieszkańcami folwark, gospodarstwa kupi sprzedam chrześcijaninowi Ochrona Ziemi, Legionów 3. 4769

SAMOCHÓD dwu osobowy, sportowy, w ruchu komisowo sprzedam „Cyclocar“. Lwów, Jagiellońska 8. 4802

MAJĄTEK 180 morgów w pow. Samborskim z kompletnymi budynkami inventarz żywy i martwy tegoroczna cała krystencja sprzedam. Jaskaniec, Pańska 21. 2-4. 4804

DO MŁOCARNI najtańsza siła napędowa to ropne motory przewożne „Perkun“ od 6 do 30 HP. Oferty, świadectwa, do odne sprawy oraz pasy, cement, maszyny młyńskie 4540 poleca „PILOT“ Lwów, Batorego 4.

SAMOCHÓD GRAF STIFT sześciuosobowy 45 H. P. w bardzo dobrym stanie okazynie do sprzedania Autogarage Franca ul. Podlewskiego 2. 4873

KAMIENICE II p. śródmieście, zupełny komfort wolne mieszkania 4 pokoje, sprzedam lub zamienię na folwark wartości 12 tys. dolarów. Wiadomość Kalcza 18, lewy parter od 2-4. 4869

OKAZJA! Pantograf Krafta, duży, podziałka w calach, do sprzedania. Cena 10,000.000 Mkp. Oglądać u optyka Schall i Eichler, Lwów, pl. Marjański 7. 4868

FOLWARK ponad sto morgów z budynkami, w tem rola, las, łaki, stawy rybne, 10 kilometrów od stacji kolejowej, sprzedam lub zamienię za większą wille z ogrodem we Lwowie. Posrednictwo wykluczone. Wiadomość. Biuro Sokolowskiego, Jagiellońska 7. pod „Zamiana“. 4880

MIESZKANIA

MIESZKANIE 4 pokojowe poszukiwane na dogodnych warunkach. Zgłaszać się telefon Nr. 1, lub ul. Zyblikiewicza 52, pokój 12. 4837

MIESZKANIE 3-4 pokoje z kuchnią potrzebne. Adresować: „Słowo Polskie“ Tera 12. 4794

POSZUKUJE pokoju z kuchnią lub pokoju z przedpokojem nieumeblowanego za stosownym wynagrodzeniem. Zgłoszenia pod „Oscenka“ do Administracji Słowa Polskiego. 4867

UCZENICA poszukuje pomieszczenia z utrzymaniem przy lepszej rodzinie we Lwowie. Zgłoszenia do Administracji pod „Seminarzyńska“. 4874

PRZYJMĘ dwie uczennice szkół średnich osoby pokój komfort, listy do Administracji „Bezdzietni“. 4872

POKÓJ ładnie umeblowany potrzebny zaraz do Nowego Roku. Zgłoszenia do administracji „Słowa“ pod „Inżynier“. 4854

POSADY POSZUKIWANE.

BUCHALTER bilansista, korespondent poszukuje posady. Oferty do Administracji pod „W“. 4844

POSZUKUJE zajęcia na kilka godzin dziennie z zakresu buchalterji. Zgłoszenia firma Socki, Halicka 1. 15. 4842

OSOBA młoda z lepszego domu, energiczna, bardzo dobra gospodyni, rozumie bardzo dobrze gospodarstwo wiejskie i kuchnię. Poszukuje posady do dworu. POD ENERGIJNĄ Łask. zgłoszenia Adm. Słowa Polskiego 4870

BIURO NIEMCZYŃSKIEJ, Lwów, plac Akademicki 3 poleca kwalifikowane siły nauczycielskie: Francuskie muzykalną, bony, froeblianki, Niemki, o-ficjalistów, urzędników gospodarczych, służbę wszystkich zawodów. 4826

WOLNE POSADY.

ZARZĄD dóbr Psary, poczta Książnica koło Chodorowa poszukuje buchaltera-magazyniera do młyna, pomocnika gospodarczego średniej lub wyższej wykształceniem, oraz kowala-maszynisty. Oferty nieuwzględnione zostają bez odpowiedzi. 4841

Splot pracownia północnych i trykotów Tarnowskiego 99 parter na prawo przyjmie dobrą maszynistkę i dziewczynkę do nauki. 4811

PROFESOR wychowawca-korypetytor potrzebny od września do dwóch etapów gimnazjalistów, wymagane dobre polecenia. Ryńska — Uhrynow k. Sokala. 4878

NAUKA I WYCHOWANIE.

EMERYTOWANY dyrektor obejmie naukę dzieci niższych klas gimnazjalnych lub wydziałowych za utrzymanie i pokój. Stachowska, Rządziechów. 4781

ZAWIADOMIENIE. Zapisy do nauki pisania na maszynie. Przepisywanie pism, Reperacje maszyny do pisania-rachowania i powielania przyjmuje Tow. Przemysł. Handl. Block-Brun Sp. Akc. w Warszawie Oddział Lwowski, ul. Pańska 11, tel. 465. 4819

ZGUBIONO, ZNALEZIONO.

ZGUBIONO zeby sztuczne łaskawy znalazca otrzyma wynagrodzenia Ossolińskich 10. l. p. 4853

RÓŻNE DONIESIENIA.

W MIERNYCH cenach stroi i reperuje pianina i fortepiany oraz kupuje używane i zdemolowane instrumenta. Zgłoszenia ul. św. Zofii 5 podwórze, prawa. Mieczysław Herman, stroiciel fortepianów. 4774

ELEGANCKO wykonuje suknie, kostjmy, płaszcze, wszelkie przeróbki. Przerobaa futer. Pracownia sukien, Mikołaja 18 l. p. drzwi 3. Dla przyjezd, wykonuje zamówienia w przeciągu 2 dni. 4819

Firanki Kapyna Łóżka

Materje na meble
Narzutny na otomany Chodniki
poleca najtaniej

E. KICZALES i A. MARGULIES
Lwów, Sykstuska 15. 4338

Młocarnia 6 HP.

Umrath i Sp. w najlepszym stanie (prawie nowa) z pasami i wszystkimi przyborami natychmiast do sprzedania. Wiadomość między 2 — 4 pop. MACHNOWSKI LWÓW, Szeptyckich 1. II. p.

Niemirów-Zdrój

ma wolne mieszkania na wrzesień. Następuje bez przerwy
Sezon zimowy.
Autobus pomiędzy Rawą Ruską a Niemirówem kursuje tylko w niedziele, poniedziałki, środy i piątki. 4859

Urządzenia młyna

Łożysko walcowe

Złozę do srotu

Maszyna do odsiewania 4876

Elewatery do czyszczenia

sprzeda

Szulz Bygdoszcz

Wielkie Bartadzieje.

Albert Einstein

i jego teoria

Wydanie drugie.

Cena 6.500 Mk.

Do nabycia w kantorze „Słowa Polskiego“ — Z prowincji przyjmuje zamówienia Adm. „Słowa Polskiego“ i udziela 25 proc. rabatu.

Cement portlandzki pierwszorzędnej jakości tylko w wagonowo, dostawa natychmiastowa 4435
„PILOT“, Lwów, Batorego 4.

MEBLI wszekiej jakości oraz antyki mahoniowe po przystępnych cenach poleca Zieliński, Koftajata 5. Stolarnia. 4854

Schody płyty oraz wszelkie materiały budowlane z kamieniomów iarnopolskich i polanskich w stanie surowym i obrabione dostarcza w każdej ilości po cenach konkurencyjnych 4574
Aleksander KRÓL Lwów, Pilichowska 18.

Wydział Rady powiatowej w Kosowie Województwa Stanisławowskie

ogłasza „KONKURS“

na posady lekarzy okręgowych z siedzibą: w Hrynawie, Zabnie i Praystie. Do posad tych przywiązane są pobory urzędników państwowych XII stopnia służbowego wraz ze wszystkimi dodatkami ryczałtem na objazdy i kancelaryjnym.

Nadto obowiązkiem lekarza okręgowego w Hrynawie ewentualnie w Zabniu będzie leczenie chorych wenerycznie za osobnem ze Skarbu Państwa wynagrodzeniem w kwocie 600.000 Mkp. i z odpowiednią podwyżką procentową w miarę wzorstu drożyzny. 4871

Podania udokumentowane wnosić należy do 10 września b. r.

Sekretarz: Michał Bilas.

Komisarz rządowy: Inż. Lisow 41.

DACROWKA

pierwszej jakości najczystsza w kraju, wyrobu fabryk BRACI WRÓŃSKICH w Gorlicach
Przedstawicielstwo:

TADEUSZ CZERKOŃSKI

Biuro handlowe dla sprzedaży materiałów budowlanych we Lwowie Wałowa 11.

Przy zamówieniach dostarcza ściśle według podania terminu, całowagonowo z reprezentowanych fabryk: cegła murarska, cegła szamotowa, wapno palone pierwszej jakości, piasek krwarcowy, żuter drogowy, sztychotka do betonu, cement, ony, maty trzcinowe, gips murarski i sztukatorski, ETERTMI do krycia dachów, w kolorach: siwy i czerwony, RUBEROID do krycia dachów, tuneli podtóg, sufitów i ścian zamiast inkursty i przeciw wilgoci. 4869

Oddział Zbożowo-Nasienny

Banku Ziemiań S. A.
we Lwowie, ul. Kopernika 1. 4

kupuje zboża z natychmiastowym terminem dostawy po cenach giełdowych,

z późniejszym zaś terminem dostawy zaliczkę je na jak najdogodniejszych dla P. T. Producentów warunkach.

Poleca równocześnie na sezon jesienny

Kwalifikowane zboża ozime

pierwszorzędnych hodowli nasiennych, atestowane przez Sekcję Nasienną Tow. Gospodarskiego tak oryginalne jakoteż odsiewy. 4775

Zakład Tapicersko-Dekoracyjny

Władysław Prokopek

Lwów, ul. Zimorowicza 1. 6.

wykonuje wszelkie roboty w zakres tapicersko-dekoracyjny wchodzące, tak w miejscu jak i na prowincji 4866

po cenach umiarkowanych.

Garnitury klubowe kryte skórą i stylowe otomany, sofy, wiktady sprężynowe, materace włosienne, story do okien, tapetowanie pokoi, wieszanie firanek i przerabianie starych mebli.

GOSPODARSTWO NASIENNE

Dr. Z. Łubkowskiego

w Pantalowicach p. Hańczuga

stojące pod kontrolą Towarzystwa Gospodarskiego Wschodn. Małop. poleca do siewów jesiennych następujące kwalifikowane

zboża szlachejne: 4853

1) pszenicę Ostkę mikaliczką oryz 2) szonice prof. Stieglera nr. 22. l. ods. 3) pszenicę Białkę młuliczką l. ods. 4) żyto wierzbińskie Dra

Szańkowskiego l. odsiew 5) żyto Petkus Lochowa l. odsiew.

Gwarancja wysokiej sily i czystości

prawie 100%.

Ceny giełdowe z doliczeniem 40-75%. Odstawa w sierpniu. Szczegółowe oferty na żądanie.